

WÓJT GMINY NOWINKA

Z M I A N A

STUDIUM UWARUNKOWAŃ i KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NOWINKA

uchwalonego uchwałą Nr VI/34/07 Rady Gminy Nowinka z dnia 28 czerwca 2007 r.

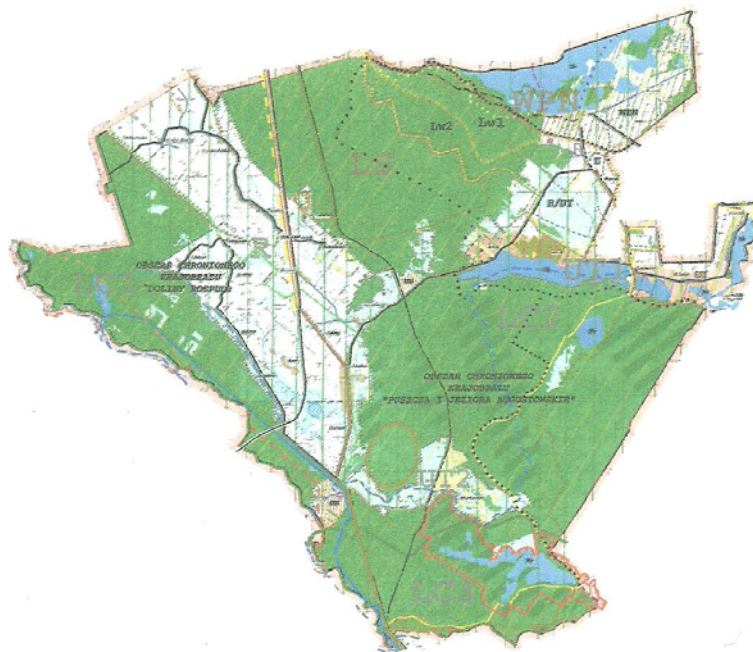
KIERUNKI – TEKST JEDNOLITY

**Załącznik
do uchwały Nr XIV/92/12
Rady Gminy Nowinka
z dnia 27 września 2012 r.**

*Projektant zmiany Studium
mgr inż. arch. Katarzyna Kuźniak
OIU z/s w Warszawie WA-103*

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NOWINKA

Część III

KIERUNKI

2004r.

URZĄD GMINY NOWINKA
16-304 NOWINKA
woj. podlaskie

SPIS TREŚCI:

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	6
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	12
2.1. OBSZARY ZABUDOWANE I PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ.....	12
2.1.1. Kierunki rozwoju funkcji gminy Nowinka oraz wiejskich jednostek osadniczych	12
2.1.2. Obowiązujące opracowania planistyczne	12
2.1.3. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	14
2.2. OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, W TYM WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	14
2.3. KIERUNKI ROZWOJU SIECI OSADNICZEJ	14
2.4. KIERUNKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO GMINY	16
2.4.1. Rozwój turystyki i wypoczynku.....	16
2.4.2. Kierunki rozwoju działalności produkcyjnej.....	17
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	17
3.1. OBSZARY I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE I ZASADY ICH OCHRONY	17
3.2. KIERUNKI OCHRONY ORAZ WZBOGACANIA WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	19
3.3. KOPALINY	20
3.4. PODSTAWOWE KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	20
3.5. GŁÓWNE ZAGROŻENIA I KIERUNKI PRZECIWDZIAŁANIA GŁÓWNYM ZAGROŻENIOM DLA ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY.	21
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	22
4.1. OCHRONA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	22
4.2. OCHRONA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH	23
4.3. ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH WARTOŚCI KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	23
5. KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO.....	25
6. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI PRODUKCYJNEJ I GOSPODARCZEJ.....	26
7. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ GOSPODARKI RYBACKIEJ.....	27
8. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I OCHRONNOŚCI	30
9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	33
9.1. KOMUNIKACJA.....	33
9.1.1. SIEĆ DROGOWA.....	33

9.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA	34
9.1.3. SZLAKI TURYSTYCZNE	34
1) SZLAKI SAMOCHODOWE.....	34
2) ŚCIEŻKI ROWEROWE.....	34
3) SZLAKI PIESZE	334
4) SZLAKI KAJAKOWE I KONNE	35
9.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	35
9.2.1. Elektroenergetyka.....	35
1) GOSPODARKA WODNA	36
2) GOSPODARKA ŚCIEKOWA	36
9.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych.....	37
9.2.4. Kierunki rozwoju ciepłownictwa.....	37
9.2.5. Kierunki rozwoju gazownictwa	38
9.2.6. Kierunki rozwoju telekomunikacji.....	38
10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	38
11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1	38
12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2 000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ³⁹	
13. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	40
14. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	40
15. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.	40
16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ.984 I NR 153, POZ. 1271).....	40
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	41
18. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	41

19. INNE OBSZARY PROBLEMOWE W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.....	41
20. OBRONA CYWILNA I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	41

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

1.1. Na podstawie oceny i analizy uwarunkowań rozwoju gminy wyodrębnienia się następujące strefy zagospodarowania przestrzennego, różniące się warunkami środowiska przyrodniczego, predyspozycjami obszaru do rozwoju funkcji gospodarczych, dotychczasowym zainwestowaniem oraz kierunkami polityki przestrzennej, oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium:

Strefa WPN - obejmująca teren Wigierskiego Parku Narodowego z zawartymi w niej obszarami:

- a) obszar WPN – nie zalesiony obszar leżący w granicach parku narodowego wskazany do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- b) Lw1 – obszar leśny leżący w granicy WPN,
- c) Lw2 - obszar leśny leżący w otulinie WPN,
- d) U – obszar obsługi turystyki leżący w otulinie WPN,
- e) R/UT – obszar rolniczo-turystyczny leżący w otulinie WPN,

Strefy UT 1 i UT 2 - obejmujące tereny predysponowane do rozwoju turystyki.

Strefa R – obejmująca tereny o dominującej funkcji rolniczej, pozbawione lasów i leżące poza obszarami chronionego krajobrazu

Strefy LC 1,2,3- obejmujące tereny leśne północno-zachodniej i południowej części gminy należące do Lasów Państwowych i położone w większości na obszarze chronionego krajobrazu

Strefa LS - obejmująca tereny Lasów Państwowych Nadleśnictwa Suwałki, w której wyodrębnia się obszar leśny w granicach chronionego krajobrazu Puszczy i Jezior Augustowskich oraz fragment lasu poza obszarami chronionego krajobrazu.

1.2. Dla poszczególnych stref ustala się następujące zasady:

1.2.1. W zagospodarowaniu i w zabudowie terenów w wydzielonych strefach, wszelkie podejmowane działania muszą być zgodne z zasadami ochrony wynikającymi z położenia w obrębie bądź w sąsiedztwie obszarów chronionych (ochrony przyrody, krajobrazu i zasobów kulturowych), w szczególności o których mowa w rozdziale 3 i 4 .

1.2.2. Obszar WPN – zawiera obszar leśny, jeziora Wigry, Mulaczysko, Krusznik, Widne, Sucharek k. Bryzgly, Ślepe - Zielone, Klonek, Czarne, obszary istniejącego zainwestowania z preferencją do rozwoju turystyki i rolnictwa ekologicznego oraz teren ochrony konserwatorskiej kolejki wąskotorowej WPN, szlak pieszy nad brzegiem jeziora Wigry i spływ kajakowy im. Jana Pawła. Wszelkie działania w tej strefie muszą być uzgadniane z Dyrektorem Wigierskiego Parku Narodowego. Dla całej strefy WPN obowiązują zakazy zgodne z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220).

1.2.3. Ponadto dla obszaru WPN wprowadza się następujące zapisy:

- zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej i istniejącej zabudowy wsi z dopuszczeniem w niej budowy, przebudowy i remontów obiektów z zastosowaniem formy architektury regionalnej zharmonizowanej z zabudową istniejącą i otaczającym krajobrazem,

- dla obszaru WPN należy bezwzględnie opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który na podstawie obowiązujących przepisów szczególnych określi tereny skupionej zabudowy, tereny wyłączone spod zabudowy i ustali warunki budowy, rozbudowy, przebudowy. Miejscowy plan określi również na podstawie obowiązujących przepisów strefę wolną od zabudowy wzdłuż brzegów jezior i innych zbiorników wodnych oraz określi sposoby użytkowania tej strefy,

1.2.4. Obszary **Lw1** i **Lw2** - wszelkie działania na obszarze leśnym winny być zgodne z planem urządzania lasu obowiązującym w nadleśnictwie zarządzającym.

1.2.5. W strefie **U** wyodrębnia się zwartą zabudowę wsi Monkinie i pas terenu pozbawiony łąk i lasów oraz teren powierzchniowej eksploatacji, teren istniejącego cmentarza oraz oczyszczalnię ścieków. W granicach całej strefy **U** określa się, poza wynikającymi z przepisów prawa, następujące wspólne zasady i kierunki zagospodarowania:

- granicach skupionej zabudowy wsi wyznaczonej na rysunku studium dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy jednorodzinnej, pensjonatowej, usługowej, letniskowej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła nieuciążliwych dla środowiska,
- nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych, wysokość budynków do 2 kondygnacji nadziemnych z dachem symetrycznym, o nachyleniu połaci do 45°, krytym dachówką lub materiałem dachówkopodobnym.

1.2.6. Strefa **R/UT** obejmuje tereny rolne i leśne w otulinie WPN.

- nowa zabudowa kolonijna może rozwijać się zgodnie z przepisami szczególnymi,
- nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych, wysokość budynków do 2 kondygnacji nadziemnych z dachem symetrycznym, o nachyleniu połaci do 45°, krytym dachówką lub materiałem dachówkopodobnym,
- należy wykorzystywać wartości kulturowe obszarów do aktywizacji turystycznej,
- dopuszcza się zalesienia części gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych i terenów zdegradowanych w wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego. Wprowadzenie zalesień należy uzależnić od lokalizacji miejsc gniazdowania i żerowania ptaków, ze względu na obecność których został wyznaczony Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” oraz siedlisk ze względu na obecność których został wyznaczony projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska”, tak aby wprowadzenie zalesień nie spowodowało pogorszenia warunków życia chronionych ptaków i zaniku chronionych siedlisk. Nie wskazane jest wprowadzanie zalesień na terenach łąk i pastwisk.

1.2.7. W „Strefie **UT1**” wyodrębnia się dwa obszary. Obszar obejmujący wsie Tobołowo, Kopanica położone nad jeziorami Tobołowo, Kopanica, Blizienko oraz drugi obszar obejmujący wieś Walne, Danowskie i Ateny położone nad jeziorem Blizno.

W strefach **UT** obowiązują następujące ustalenia:

1. Podstawowe funkcje obszaru – turystyczna związana z obsługą jezior Blizno, Blizienko, Tobołowo oraz rzeki Blizna.
2. Uzupełniająca funkcja obszaru - rolna, leśna, zieleni naturalnej.
3. W miejscowościach Ateny, Kopanica, Strękowizna, Danowskie, Tobołowo, Walne preferuje się budownictwo rekreacyjne i turystyczne, pola namiotowe, stacje wodne oraz obiekty związane z ich obsługą.
4. Lokalizacja zabudowy oraz infrastruktury technicznej w miejscowościach: Danowskie, Kopanica, Tobołowo, Ateny i Walne wymaga sporządzenia miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającego warunki chłonności turystycznej terenu, uwarunkowania przyrodnicze i stan ochrony prawnej, w tym ochronę OChK „Puszcza i Jeziora Augustowska”, a także Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” oraz projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedliska Natura 2000 „Ostoja Augustowska.

Ponadto:

- dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy jednorodzinnej, usługowej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła - nieuciążliwych dla środowiska,
- nowa zabudowa winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych, wysokość budynków do 2 kondygnacji nadziemnych z dachem symetrycznym, o nachyleniu połaci do 45°, krytym dachówką lub materiałem dachówkopodobnym,
- nowa zabudowa winna być realizowana z uwzględnieniem wskaźników określonych w pkt. 2.1.3 niniejszego tekstu,
- należy wykorzystywać wartości kulturowe obszarów do aktywizacji turystycznej,
- należy chronić przed zmianą sposobu użytkowania istniejące lasy oraz łąki i pastwiska jako ważny element lokalnego systemu ekologicznego oraz element krajobrazu decydującego o specyfice Gminy Nowinka,
- dopuszcza się zalesienia części mineralnych gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych i terenów zdegradowanych w wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego. Wprowadzenie zalesień należy uzależnić od lokalizacji miejsc gniazdowania i żerowania ptaków, ze względu na obecność, których został wyznaczony Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” oraz siedlisk, roślin i zwierząt ze względu na obecność, których został wyznaczony projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska”, tak aby wprowadzenie zalesień nie spowodowało pogorszenia warunków życia chronionych roślin i zwierząt oraz zaniku chronionych siedlisk. Niewskazane jest wprowadzanie zalesień na terenach łąk i pastwisk.

1.2.8. „Strefa UT2” obejmująca tereny związane ze szlakiem kajakowych rzeki Blizna oraz szlakami pieszym i konnym. Strefa stanowi enklawę upraw polowych otoczoną lasami w sąsiedztwie rezerwatu „Jezioro Kalejty”, strefy C ochrony uzdrowskiej uzdrowska Augustów oraz w sąsiedztwie złoża borowin.

- a) Nowa zabudowa winna powstawać na podstawie obowiązujących przepisów szczególnych z uwzględnieniem wskaźników zabudowy, winna skalą i architekturą nawiązywać do cech regionalnych,
- b) Należy wyłączyć spod zabudowy obszary istniejących gleb organicznych,
- c) Warunki zabudowy winny być ponadto zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Nr 21/05 Wojewody Podlaskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 734),

1.2.9. W strefie C ochrony uzdrowskiej należy:

- a) dokonywać wyrębu drzew, likwidowania drzewostanów i terenów rekreacyjnych jedynie w szczególnych przypadkach,
- b) przy planowaniu nowych inwestycji zachowywać powierzchnię biologicznie czynną w wielkości min. 50%,
- c) wprowadzić zakaz stosowania tradycyjnych paliw powodujących emisję zanieczyszczeń oraz niskosprawnych kotłowni,
- d) położyć szczególny nacisk na uregulowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
- e) projektowane parkingi winny być ekologiczne, odizolowane zielenią izolacyjną,
- f) zakazać lokalizacji obiektów i usług uciążliwych dla środowiska,
- g) minimalne powierzchnie działek winny wynosić 0,15 ha,

- h) przestrzegać ustaleń Statutu Uzdrowiska Augustów polegających na:
- zakazie prowadzenia robót mających wpływ na fizjografię uzdrowiska,
 - zakazie regulacji rzek i potoków oraz budowa zbiorników wodnych,
 - zakazie lokalizacji nowych i rozbudowie już istniejących zakładów przemysłowych objętych planem terenowym,
 - zakazie dokonywania zabiegów agrotechnicznych przy pomocy środków chemicznych z powietrza.

1.2.10. Strefa **R** „rolnicza” obejmuje obszar „rolny”, położony w obszarze chronionego krajobrazu Doliny Rospuda obejmujący wsie: Osińska Buda, Pijawne Polskie i Ruskie, Szczepki, Olszanka, Olszanka Folwark, Barszczowa Góra, Gatne Pierwsze i Gatne Drugie, Szczebra, Szczeberka, Cisówek, Podkrólówek, Józefowo, Juryzdyka, Nowinka. W sąsiedztwie wsi Szczebra wyznacza się teren powierzchniowej eksploatacji kruszywa oraz Zakład Usług Leśnych.

- a) Zgodnie z rozdziałem VI opracowania „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego”, wskazany dla tego rejonu jest zarówno rozwój rolnictwa zintegrowanego jak i ekologicznego,
- b) Głównym atutem rozwoju rolnictwa powinien być ład ekonomiczny, społeczny i przestrzenny przy pełnym zachowaniu wymogów ekologicznych, w tym różnorodności biologicznej środowiska przyrodniczego,
- c) Restrukturyzacja i rozwój obszarów wiejskich zmierzać powinny w kierunku wielofunkcyjności, stwarzającej warunki do tworzenia nowych miejsc pracy zarówno w sferze związanej z rolnictwem, jak i pozarolniczej (usługi, agroturystyka, drobny przemysł i rzemiosło),
- d) Zwłaszcza w granicach skupionej zabudowie wsi wyznaczonej na rysunku studium dopuszcza się realizację nowej zabudowy jednorodzinnej, usługowej i zagrodowej oraz obiektów drobnej wytwórczości i rzemiosła nieuciążliwych dla środowiska,
- e) Nowa zabudowa kolonijna będzie powstawała na podstawie obowiązujących przepisów szczególnych,
- f) W strefie R rezerwuje się pas terenu pod planowaną obwodnicę Augustowa wzdłuż istniejącej drogi Nr. 8 na odcinku od Obwodnicy Augustowa do granicy strefy LS oraz gazociąg wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjną, wraz z infrastrukturą obsługi ruchu tranzytowego,
- g) W miejscowości Olszanka - w sąsiedztwie istniejącego zajazdu (dz. nr 15) – oraz w miejscowościach Szczepki i Gatne II planuje się stację paliw,
- h) W zależności od potrzeb w sąsiedztwie pasa drogowego mogą powstać obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu drogowego i turystycznego.

1.2.11. W „strefie LS” wyodrębnia się obszar leśny położony w obszarze chronionego krajobrazu i obszar leśny położony poza obszarem chronionego krajobrazu.

- a) Wszelkie działania na powyższym obszarze winny być uzgadniane z Nadleśnictwem Suwałki,
- b) W sąsiedztwie drogi krajowej rezerwuje się pas terenu pod gazociąg wysokiego ciśnienia. Należy zarezerwować również miejsce pod docelową trasę drogi nr 8.

1.2.12. Strefa **LC₁** obejmuje lasy w obszarze chronionego krajobrazu Doliny Rospudy położone w zachodniej części gminy.

- a) Wyznacza się obszar projektowanego rezerwatu rzeki Rospudy,
- b) Na terenie lasów wyodrębnia się szlak kajakowy rzeki Rospudy, szlak rowerowy i pieszy,
- c) Należy zarezerwować teren pod przyszłą drogę nr 8 na obszarze projektowanego rezerwatu torfowiskowego Rospuda.

1.2.13. Strefa LC₂ obejmuje obszar chronionego krajobrazu Puszczy i Jezior Augustowskich i obszar poza chronionym krajobrazem. W strefie wyodrębnia się jezioro Busznica, lasy ochronne, złoża borowin oraz szlaki: pieszy, konne i kajakowy.

1.2.14. Strefa LC₃ – obszar leśny w południowej części gminy obejmujący strefy C uzdrowiska Augustów, istniejący rezerwat „Jezioro Kalejty” objęty strefą ciszy, lasy ochronne, szlak Kanału Augustowskiego objęty ochroną konserwatorską. Wyodrębnia się szlaki turystyczne piesze i ścieżki dydaktyczne oraz istniejące ośrodki turystyczne nad jeziorem Białym.

- a) Należy dążyć do poszerzenia infrastruktury technicznej w obrębie istniejących ścieżek turystycznych.
- b) Należy wykorzystywać walory historyczno-kulturowe do poszerzenia oferty turystycznej.

1.3. Ograniczenia rozwoju gminy

Za ograniczenia w rozwoju gminy uznaje się:

1. ograniczenia w zakresie ochrony środowiska związane z zaliczeniem niemal całego obszaru gminy do obszaru chronionego krajobrazu,
2. słaba infrastruktura wodociągowa,
3. brak rozwiązanej gospodarki ściekowej,
4. brak gazu ziemnego,
5. słaby stan dróg,
6. występowanie terenów okresowo podtapianych, gdzie wysoki poziom wód gruntowych podskórnych bez warstwy izolacyjnej jest podatny na zanieczyszczenia,
7. istnienie zbiorników wodnych o małym przepływie, podatnych na zanieczyszczenie i degradację ze strony istniejącej zabudowy lotniskowej o nieregulowanej gospodarce ściekowej,
8. nadmierna ekspansja turystyczna nad brzegami jezior – obozowiska o niskim standardzie,
9. postępująca degradacja urządzeń wodnych melioracji szczegółowych wynikająca z niewłaściwej jej eksploatacji (konserwacji),
10. brak badań na poszczególnych akwenach w zakresie uwarunkowań klimatycznych i biologicznych stanowiących podstawę do ukierunkowania rozwoju gospodarki rybackiej, sportów wodnych i turystyki. Wymusza to konieczność wyznaczenia miejsc pod ogólnodostępne kąpieliska z zapleczem i przystaniami wodnymi).

1.4. Szanse rozwoju gminy

Szansami rozwoju gminy są czynniki sprzyjające rozwojowi podstawowych funkcji gospodarczych gminy:

- 1) w zakresie turystyki i wypoczynku:
 - atrakcyjność środowiska naturalnego, w tym unikatowe walory krajobrazowe i przyrodnicze, znaczna liczba jezior objętych formą ochrony przyrodniczo-krajobrazowej (obszary chronionego krajobrazu, strefy ciszy, Wigierski Park Narodowy),
 - położenie gminy na głównym szlaku turystyki samochodowej, w sąsiedztwie szlaku rzeki Rospudy,
 - atrakcyjne jeziora i rzeki - szlaki piesze, rowerowe, kajakowe i konne sprzyjają rozwojowi turystyki kwalifikowanej,
 - występowanie interesujących obiektów kulturowych,
 - istnienie rezerw siły roboczej, powstałych na skutek bezrobocia, które mogą być wykorzystane do obsługi ruchu turystycznego,
 - możliwość gazyfikacji gminy,
 - obsługa ruchu tranzytowego;

- 2) w zakresie gospodarki rolnej:
 - korzystne warunki środowiskowe dające możliwość rozwoju produkcji rolnej metodami ekologicznymi i łączenie produkcji rolnej z agroturystyką,
 - możliwości wykorzystania w akcjach promocyjnych i reklamowych produktów położenia na obszarach chronionych,
 - stosunkowo korzystne warunki wodne,
 - możliwość uzupełnienia źródeł dochodów gospodarstw rolnych, a tym samym szans na inwestycje, wskutek przydatności części terenu dla rozwoju agroturystyki,
 - możliwość zwiększenia popytu na produkty rolne na rynku lokalnym na potrzeby turystów,
 - zasoby siły roboczej.
- 3) w zakresie działalności produkcyjnej:
 - zasoby surowcowe (produkty rolne, zasobne siedliska leśne),
 - niezagospodarowane obiekty,
 - rezerwy terenów pod lokalizację rzemiosła nieuciążliwego oraz małych zakładów produkcyjnych.
- 4) w zakresie gospodarki leśnej:
 - duży udział lasów - 60% powierzchni gminy,
 - znaczna zasobność siedlisk,
 - niski stan zanieczyszczenia powietrza pozwalający na wysoką zdrowotność lasów,
 - zapotrzebowanie na surowce leśne i funkcje pozaprodukcyjne,

1.5. Obszary predysponowane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Zorganizowana działalność inwestycyjna jednego lub kilku inwestorów na określonym terenie i określonym czasie posiada wiele zalet, z których najważniejsze to:

- możliwość skoordynowania zamierzeń inwestycyjnych i obniżenia kosztów ich realizacji,
- możliwość stworzenia zespołów nowej zabudowy o spójnej i zharmonizowanej formie,
- możliwość uzyskania szybkich efektów przestrzennych i ekonomicznych.

Za kryteria wyboru terenów predysponowanych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w granicach gminy Nowinka przyjmuje się:

- 1) wielkość łatwo dostępnego terenu o korzystnych warunkach fizjograficznych,
- 2) istniejący stan zainwestowania i uzbrojenia technicznego lub łatwość jego realizacji,
- 3) duża przydatność dla ściśle zdefiniowanych funkcji.

Jako tereny wskazane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej na terenie gminy wskazuje się poniższe tereny:

- 1) teren byłego ośrodka wypoczynkowego „Goła Zośka” oraz camping z polem namiotowym i urządzeniami towarzyszącymi nad jeziorem Rospuda.
- 2) obiekt „Krokodyl” w Gatnem Drugie pod obsługę komunikacji.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

2.1. Obszary zabudowane i przeznaczone pod zabudowę

2.1.1. Kierunki rozwoju funkcji gminy Nowinka oraz wiejskich jednostek osadniczych

1) Dominujące funkcje gminy

- a) funkcja rekreacyjna rozwijana nad jeziorami i rzekami,
- b) funkcja rolnicza - ukierunkowana na produkcję zbóż, buraków oraz hodowlę bydła; rozwój poszczególnych kierunków produkcji uzależniony będzie od warunków ekonomicznych i polityki Państwa,
- c) produkcja leśna - zgodna z planami urządzania lasu,
- d) funkcja ekologiczna - obejmuje tereny prawnie chronione oraz tereny jezior, dolin rzecznych i lasów,
- e) funkcja mieszkaniowa - rozwijana we wszystkich miejscowościach lub poza nimi jeśli nie koliduje z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

2) Funkcje wsi Nowinka (jako wielofunkcyjnego ośrodka gminnego)

- a) funkcja usługowa - obsługa ludności wsi Nowinka i gminy w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultury i administracji specjalnej i gospodarczej, obsługi finansowej i usług, w tym handlu,
- b) funkcja mieszkalnictwa - głównie dla ludności nierolniczej, głównie w zabudowie jednorodzinnej,
- c) funkcja obsługi rolnictwa w zakresie: zaopatrzenia oraz mechanizacji,
- d) funkcja administracji samorządowej.

3) Funkcje pozostałych jednostek osadniczych:

- a) wielofunkcyjne wsie wspomagające ośrodek gminny: Szczebra, Olszanka oraz Monkinie,
- b) wsie o dominującej funkcji turystyczno-rekreacyjnej: Bryzgiel, Ateny, Walne, Danowskie, Tobołowo, Krusznik, Kopianica, Strękowizna,
- c) pozostałe wsie - o dominujących funkcjach rolniczych.

2.1.2. Obowiązujące opracowania planistyczne

Na terenie gminy Nowinka obowiązują następujące opracowania planistyczne sporządzone w trybie przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym:

1. Zmiana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Tobołowo zatwierdzona uchwałą Nr VII/53/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 30.04.1999 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 24 z dnia 30.07.1999 r., poz. 347,
2. Zmiana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Walne zatwierdzona uchwałą Nr VII/52/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 30.04.1999 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 31 z dnia 29.09.1999 r., poz. 504,
3. Zmiana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Tobołowo zatwierdzona uchwałą Nr VII/53/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 30.04.1999 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 31 z dnia 29.09.1999 r., poz. 504,

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr VII/54/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 30.04.1999 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 28 z dnia 27.08.1999 r., poz. 449,
5. Zmiana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Danowskie zatwierdzona uchwałą Nr XLVI/218/98 Rady Gminy w Nowince z dnia 27.03.1998 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 31 z dnia 29.09.1999 r., poz. 504,
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr XLVIII/238/98 Rady Gminy w Nowince z dnia 18.06.1998 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 2 z dnia 17.01.2000 r., poz. 17,
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Walne zatwierdzony uchwałą Nr XLVIII/239/98 Rady Gminy w Nowince z dnia 18.06.1998 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 2 z dnia 17.01.2000, poz. 18,
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kopanica zatwierdzony uchwałą Nr XLVIII/240/98 Rady Gminy w Nowince z dnia 18.06.1998 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 2 z dnia 17.01.2000 r., poz. 19,
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/61/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 250,
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/63/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 252,
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/64/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 253,
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/65/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 254,
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/66/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 255,
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/67/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 256,
15. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Ateny zatwierdzony uchwałą Nr X/68/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 257,
16. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Walne zatwierdzony uchwałą Nr X/69/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 258,
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Walne zatwierdzony uchwałą Nr X/70/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 259,
18. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Walne zatwierdzony uchwałą Nr X/71/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 12 z dnia 2.02.2004 r., poz. 260,
19. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Walne zatwierdzony uchwałą Nr X/72/04 Rady Gminy w Nowince z dnia 19.01.2004 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 12 z dnia 2 lutego 2004 r., poz. 261,
20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Nowinka, położonych w ciągu projektowanej drogi Nr S 19 zatwierdzony uchwałą Nr IX/62/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 29 czerwca 1999 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 26 z dnia 16.08.1999 r., poz. 414.

2.1.3. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

W studium przyjmuje się w zagospodarowaniu terenów następujące wskaźniki dla nowych terenów:

Lp.	Rodzaj zabudowy	Minimalna wielkość działki	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	Maksymalny udział powierzchni zabudowy do powierzchni działki
1.	Mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca	800 m ²	50%	25%
2.	Zagrodowa	Nie określa się	Nie określa się	Nie określa się
3.	Rekreacji indywidualnej	800 m ²	70%	25%
4.	Zabudowa usługowo-turystyczna	1500 m ²	50%	40%

Dla pozostałych rodzajów zabudowy – nie określa się wskaźników dotyczących zagospodarowania terenów.

Maksymalna wysokość zabudowy – 2 kondygnacje nadziemne z dachem symetrycznym, o nachyleniu połaci do 45°.

2.2. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy

Obszarami rolniczej przestrzeni produkcyjnej są obszary wskazane na rysunku studium jako strefa R.

W strefie tej obowiązują ograniczenia dotyczące zmiany przeznaczenia gruntów wynikające z przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w użytkowaniu środowiska związane z zaliczeniem terenów rolniczych do obszaru chronionego krajobrazu, określonego w Rozporządzeniu nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rospudy" (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 54, poz. 730) lub w Rozporządzeniu Nr 21/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, a także zasady opublikowane w ustawie z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 89, poz. 991 z 2000 r.).

2.3. Kierunki rozwoju sieci osadniczej

Przemiany w zaludnieniu gminy w okresie perspektywicznym uwarunkowane będą głównie przebiegiem procesów społeczno – gospodarczych zarówno w kraju, województwie jak i na terenie gminy. Procesy te wpłyną na wielkość przyrostu naturalnego i ruchu migracyjnego.

W najbliższych latach prawdopodobnie ruchy migracyjne utrzymać się będą na dotychczasowym poziomie. Przewidywana w dalszym okresie poprawa sytuacji społeczno – gospodarczej, wyrażająca się powstawaniem nowych miejsc pracy oraz rozwojem budownictwa mieszkaniowego, wpłynie na zwiększenie mobilności przestrzennej ludności, w tym głównie odpływu migracyjnego. Ruchy migracyjne nie powinny osiągnąć dużych rozmiarów i w zasadniczy sposób wpłynąć na stan ludności w gminie.

Przyrost naturalny nie będzie tak ważnym czynnikiem rozwoju demograficznego jak w latach ubiegłych. Przewidywanemu wzrostowi liczby urodzeń, związanego ze wzrostem liczby kobiet w wieku rozrodczym, będzie towarzyszył systematyczny wzrost liczby zgonów.

Prognozy GUS na lata 2000 – 2020 zakładają, że liczba ludności na terenie powiatu augustowskiego będzie systematycznie zmniejszać się.

Najistotniejsze zmiany przewidywane w poszczególnych grupach wieku to:

- malejąca liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym do 2015 r., a następnie nieznaczny wzrost,
- wzrost do 2010 roku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, a następnie spadek. W latach 2015 – 2020 przewidywany spadek o 1.760 osób,
- stały wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Wyżej wymienione tendencje demograficzne przewidywane są również na terenie gminy Nowinka.

Prognozowane zmiany w zatrudnieniu polegać będą na:

- spadku zatrudnienia w rolnictwie w wyniku jego restrukturyzacji (duże zmechanizowane gospodarstwa rolne) szczególnie w środkowo – zachodniej części gminy,
- stałym wzroście dwuzawodowości (tj. pracujących w swoim gospodarstwie i poza gospodarstwem),
- poszerzaniu działalności gospodarstw rolnych o działalność pozarolniczą tj. agroturystykę, działalność produkcyjną i usługową,
- stałym wzroście pracujących w działalności produkcyjnej i szeroko rozumianych usługach, w tym również obsługi ruchu turystycznego.

Tworzenie warunków, nie tylko przestrzennych, ale również ekonomicznych do rozwoju tych działalności powinno stanowić priorytet w działaniach samorządu gminy.

Postępujące przemiany społeczno – gospodarcze determinujące rozwój podstawowych funkcji mogą spowodować zmiany w przestrzennym rozmieszczeniu ludności. Przewidywane zmiany w sieci osadniczej to:

- rozwój wsi gminnej Nowinka i wsi podmiejskiej Szczebra,
- niewielki wzrost lub stabilizacja ludności stale zamieszkałej w miejscowościach położonych przy ważnych ciągach komunikacyjnych oraz na terenach atrakcyjnych do rozwoju funkcji turystyczno – wypoczynkowej całorocznej,
- zmniejszanie się liczby mieszkańców w miejscowościach i wsiach położonych na uboczu, źle skomunikowanych i o utrudnionym dostępie do usług.

Poprawa obsługi ludności będzie wiązała się ze zwiększeniem dostępności do urzędzeń usługowych, podniesieniem ich standardu oraz poprawą jakości świadczonych przez nie usług. Podejmowane działania w tym zakresie zmierzać powinny do:

- wzmocnienia funkcji usługowej wsi Nowinka w zakresie obsługi ludności, ruchu turystycznego i towarowego transgranicznego (ośrodka obsługi poziomu II), skupiającej urządzenia usługowe dla całej gminy oraz urządzenie podstawowe (poziomu I) dla mieszkańców miejscowości położonych w środkowej i południowej części gminy,
- utrzymania i wzmocnienia funkcji ośrodka usługowego (poziomu I) we wsi Olszanka dla obsługi ludności zamieszkałej w północno – zachodniej części gminy,
- utrzymania i wzmocnienia funkcji ośrodka usługowego (poziomu I) we wsi Monkinie dla obsługi ludności oraz ruchu turystyczno – wypoczynkowego w północno – wschodniej części gminy,
- utrzymania i wzmocnienia funkcji turystyczno – wypoczynkowej wsi: Bryzgiel, Tobołowo, Kopanica, Danowskie, Walne, Ateny, Strękowizna, Krusznik.

Wzmocnienie tych funkcji wymagać będzie m.in.:

- realizacji obiektów i urzędzeń we wsi Nowinka związanych z ruchem transgranicznym,
- współuczestnictwa w tworzeniu pasma potencjalnie najwyższej innowacyjności i aktywności społeczno – gospodarczej, kształtującego się współzależnie z modernizacją krajowego i regionalnego systemu infrastruktury technicznej (zwłaszcza dróg ekspresowych, linii kolejowych, telekomunikacyjnych i paliwowo – energetycznych),

- zagospodarowania obiektów G.S. „Samopomoc Chłopska” w Nowince,
- zagospodarowania opuszczonego obiektu we wsi Gatne II,
- realizacji oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w Nowince,
- uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej na pozostałym obszarze gminy,
- gazyfikacji gminy,
- modernizacji i rozbudowy obiektów infrastruktury społecznej z zakresu szkolnictwa, służby zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, ochrony przeciwpożarowej,
- realizacji obiektów i urządzeń dla potrzeb turystyki i wypoczynku we wsiach o funkcji turystyczno – wypoczynkowej,
- zabezpieczenie terenów pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego ludności nierolniczej, zwłaszcza w Nowince i Szczebrze,
- zabezpieczenia możliwości realizacji obiektów turystycznych i wypoczynkowych na terenach rekreacyjnych z uwzględnieniem naturalnej pojemności tych terenów oraz ochrony krajobrazu,
- dbałości o ład przestrzenny i wartości poprzez utrzymane w należyтым stanie technicznym starych zasobów budowlanych.

2.4 Kierunki rozwoju ekonomicznego gminy

2.4.1. Rozwój turystyki i wypoczynku

Wybitne walory przyrodniczo - krajobrazowe, na które składają się atrakcyjne jeziora i kompleksy leśne, a także szlaki turystyczne tworzą przesłanki do potencjalnego rozwoju turystyki i wypoczynku.

- 1) Przewiduje się rozwój następujących form rekreacji:
 - a) turystyka krajoznawcza i kwalifikowana: wędkarstwo, kajakarstwo, obserwacje faunistyczne i florystyczne,
 - b) wypoczynek pobytowy na terenach wiejskich we wsiach: Danowskie, Ateny, Kopanica, Tobołowo, Walne, Bryzgiel, Krusznik, Strękowizna w ośrodkach oraz zagrodach rolniczych tj. agroturystyka na obszarze całej gminy, a w szczególności we wsiach położonych w sąsiedztwie jezior oraz rzek.
- 2) Określonym formom rekreacji odpowiadać powinny następujące formy zagospodarowania:
 - a) Tereny masowego wypoczynku świątecznego na obszarach wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obejmujące następujące urządzenia obsługi: kąpielisko, tereny sportowo-rekreacyjne, urządzenia handlowo-gastronomiczne, sanitarne, tereny biwakowe,
 - b) obiekty noclegowe: hotele, domy wycieczkowe, domki turystyczne,
 - c) zakwaterowanie w pomieszczeniach prywatnych, w siedliskach rolniczych - agroturystyka.
- 3) Jako instrumenty polityki przestrzennej do realizacji rozwoju turystyki i wypoczynku stosować należy:
 - a) sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów przewidzianych do rozwoju turystyki i rekreacji, uszczegóławiające warunki zagospodarowania terenów,
 - b) zabezpieczanie wyznaczonych w planach terenów na potrzeby wypoczynku w urządzenia infrastruktury technicznej oraz urządzenia towarzyszące: sportowo-rekreacyjne, handlowo-gastronomiczne, sanitarne, parkingowe i inne,

- c) dla zachowania wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych należy podnieść standard istniejącej bazy turystycznej, zwłaszcza w północno-wschodniej części gminy (Danowskie, Walne, Ateny, Tobołowo, Monkinie, Kopanica, Bryzgiel, Krusznik),
 - d) uporządkowanie istniejącego zainwestowania turystycznego poprzez podniesienie standardu i uporządkowanie gospodarki ściekowej,
 - e) nowe zainwestowanie turystyczne winno być realizowane w oparciu o istniejące jednostki osadnicze,
 - f) prowadzenie akcji na rzecz organizacji wypoczynku w zagrodach rolniczych tj. agroturystyki,
 - g) nowo wznoszone obiekty winny swą architekturą nawiązywać do tradycji regionu, respektować ochronę środowiska, w tym ochronę krajobrazu,
 - h) rozbudowę infrastruktury związanej z obsługą szlaków turystycznych: wodnych, rowerowych i drogowych, w tym MOP-ów w Olszance, Szczepkach i Gatnem I,
 - i) rozwój bazy dla różnorodnych form turystyki ze szczególnym uwzględnieniem przedłużenia sezonu rekreacyjnego na cały rok,
- 4) Na terenie gminy, wskazany jest rozwój budownictwa rekreacyjnego. Wskazane jest sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zabudowy rekreacyjnej z uwzględnieniem:
- a) lokalizacji zabudowy rekreacyjnej poza terenami szczególnie przydatnymi dla rolnictwa,
 - b) obrzeża działek należy zadrzewić (ogrodzenia działek zaleca się ukryć w zieleni),
 - c) obiekty obowiązkowo powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed degradacją środowiska.

2.4.2 Kierunki rozwoju działalności produkcyjnej

- 1) Za preferowany uznaje się rozwój nieuciążliwej działalności produkcyjnej opartej o przetwórstwo surowców lokalnych (produkty rolne, drewno, surowce mineralne).
- 2) Zaleca się dopuszczenie w ustaleniach nowych planów miejscowych sporządzanych dla terenów skupionej zabudowy (głównie większych jednostek osadniczych) wprowadzenia nieuciążliwych małych i średnich zakładów produkcyjnych bazujących na surowcach lokalnych.
- 3) Zaleca się racjonalne wykorzystanie nie zagospodarowanego majątku trwałego i terenów budowlanych z przeznaczeniem na cele nieuciążliwej produkcji i magazynowo-składowe.
- 4) Zaleca się preferowanie rozwoju drobnej wytwórczości na terenach wiejskich w celu przełamania ich monofunkcyjności i stworzenia miejsc pracy poza rolnictwem.
- 5) Zaleca się preferowanie działalności gospodarczej o swobodnych warunkach lokalizacji i czystej technologii.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1 Obszary i obiekty prawnie chronione i zasady ich ochrony

Na obszarze gminy stwierdza się występowanie obszarów i obiektów objętych ochroną, oznaczonych odpowiednimi symbolami na rysunku studium. Są nimi:

- a) Znaczny obszar gminy objęty jest transgranicznym obszarem chronionym „Trzy puszcze”.
- b) **Wigierski Park Narodowy** – jest najwyższą formą ochrony przyrody w Polsce. Ma powierzchnię 15 085,49 ha. Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 1997 r.

w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 24, poz. 124) „Obszary Parku mogą być objęte ochroną ścisłą lub częściową, z tym że obszary o zwartej zabudowie, nieruchomości Skarbu Państwa będące przedmiotem użytkowania wieczystego oraz nieruchomości nie stanowiące własności Skarbu Państwa mogą być objęte ochroną ścisłą lub częściową wyłącznie za zgodą właściciela, wieczystego użytkownika lub zarządcy.”

Zgodnie z art. 8.1. ustawy o ochronie przyrody Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, (...), na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Na gruntach użytkowanych gospodarczo w parkach narodowych lub rezerwach przyrody stosuje się ochronę krajobrazową (art. 117.2)

- c) **Rezerwat „Jezioro Kalejty”** - położony na terenie Puszczy Augustowskiej w południowo-wschodniej części gminy. Powołany został zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. jako rezerwat częściowy. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wartości przyrodniczych jeziora oraz swoistych cech krajobrazu.

Obszar rezerwatu odznacza się występowaniem starodrzewi borów sosnowych, jezior dystroficznych zwanych "sucharami" z otaczającymi je torfowiskami wysokimi, zbiorowiskami leśnymi boru mieszanego torfowego o wyraźnym borealnym charakterze oraz zbiorowiska olsów. Przez część rezerwatu przebiega "Leśna ścieżka dydaktyczna", której przebieg został zatwierdzony przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Suwałkach.

- d) **Projektowany rezerwat torfowiskowy Rospuda**

Dolina rzeki Rospudy, obok biebrzańskich bagien jest jednym z najcenniejszych torfowiskowych obiektów w Polsce. Występuje tam wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin, w tym jedyne w Polsce stanowisko miodokwiatu krzyżowego. Przyrodnicza wartość doliny wynika z jej rozległości i naturalnego, zupełnie nie naruszonego układu stosunków wodnych. Istniejący układ hydrologiczny decyduje o trwałości występujących tu licznych torfowiskowych zbiorowisk roślinnych.

Dolina Rospuda została włączona do nowych ostoi ptaków o randze europejskiej. Brytyjskie opracowania zaliczają dolinę Rospudy do 77 najcenniejszych w Polsce miejsc dla ptaków.

- e) **Obszary Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskich” oraz „Doliny Rospudy”**

Obszary te obejmują większość gminy. Wyłączone są jedynie tereny rolnicze w okolicach wsi Pijawne i Osińska Buda oraz część lasu w północno-zachodniej części gminy.

Na obszarach obowiązują przepisy Rozporządzenia Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 54, poz. 730) lub Rozporządzenia Nr 2105 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 54, poz. 734).

- f) **Pomniki przyrody**

W gminie jest 7 pomników przyrody. Stosują się do nich przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.). W odniesieniu do pomników przyrody obowiązuje zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów ich otaczających w sposób degradujący wartości obiektów.

- g) **Strefy ochronne ujęć wód podziemnych**, w miejscowościach Nowinka i Bryzgiel.

- h) **Tereny przylegające do wód**

Zapewnienie swobodnego dostępu do wód publicznych poprzez zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakaz uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar (art. 27.1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne).

- i) **Lasy ochronne**, którymi są lasy wodochronne i glebochronne oraz lasy cenne pod względem przyrodniczym. Podstawowe kierunki zagospodarowania tych obszarów to ochrona kompleksów leśnych wyodrębnionych w planie urządzania Gospodarstwa Leśnego Nadle-

śnictwa Szczebra, Nadleśnictwa Suwałki oraz Nadleśnictwa Głęboki Bród jako lasy ochronne: wodochronne, glebochronne, ostoje zwierzyny, cenne pod względem przyrodniczym.

j) **Jeziora objęte ograniczeniami używania jednostek pływających („strefy ciszy”).**

Stwierdza się, że:

„Strefą ciszy” objęte są następujące jeziora: Blizno, Blizienko, Busznica, Długie, Kopanica, Tobołowo. Na jeziorach tych obowiązują ograniczenia w używaniu jednostek pływających.

k) **Obszar C ochrony uzdrowiskowej miasta Augustowa.**

Obszar C leży na terenie gminy Nowinka i otacza obszary A i B poza granicami gminy (Obszar A obejmuje dzielnicę uzdrowiskową, obszar B pokrywa się z granicą administracyjną miasta Augustowa). Jego celem jest zapewnienie nienaruszalności środowiska naturalnego.

3.2. Kierunki ochrony oraz wzbogacania walorów środowiska przyrodniczego

Na terenie gminy zostały wydzielone obszary proponowane do objęcia ochroną w ramach programu sieci ekologicznej Natura 2000. Obejmuje ona dwa rodzaje obszarów chronionych:

- **z Dyrektywy ptasiej** – Puszcza Augustowska (PLB 20002) obejmująca obszar Puszczy z Wigierskim Parkiem Narodowym o powierzchni 115 377,2 ha wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313)
 - **z Dyrektywy siedliskowej** – Ostoja Wigierska (PLH 200004) obejmująca obszar Wigierskiego Parku narodowego o powierzchni 15 085 ha, zgłoszony do Komisji Europejskiej.
- Ponadto od września 2002 roku Wigierski Park Narodowy został przyjęty do obszarów Konwencji Ramsarskiej tzn. obszarów wodno-błotnych mających międzynarodowe znaczenie jako miejsca lęgowe ptactwa wodnego i błotnego.

Według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego wdrażanie europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 będzie następowało poprzez:

- zatwierdzenie po negocjacjach przez Komisję Europejską, jako ważnych dla Wspólnoty, listy zaproponowanych specjalnych obszarów ochrony (SOO) oraz zaakceptowanie obszarów specjalnej ochrony (OSO),
- objęcie ww. obszarów ochroną prawną o statusach dostosowanych do wymogów Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej,
- określenie rodzajów niezbędnych działań ochronnych dla terenów SOO i OSO, a w sytuacjach, gdy będzie to konieczne, także opracowanie i przyjęcie planów ochrony, uwzględniających uwarunkowania społeczne i gospodarcze występujące na danym terenie lub w jego otoczeniu,
- uwzględnianie ustaleń planów ochrony w planach zagospodarowania terenów, zwłaszcza zaś w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego, operatach urzędziowych lasów, programach regulacji stosunków wodnych itp.,
- ocenianie skutków oddziaływania na elementy sieci NATURA 2000 planów lub przedsięwzięć, które mogą w istotny sposób zagrozić walorom przyrodniczym danej ostoji przyrody,
- odpowiednie zarządzanie obszarami będącymi pod ochroną z uwzględnieniem wyników monitoringu efektów ochrony siedlisk i populacji gatunków na obszarach sieci NATURA 2000.

Poza siecią Natura 2000 zakłada się zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego gminy - ochronę i wzbogacanie walorów ekologicznych i wartości użytkowych oraz ich racjonalne wykorzystanie w rozwoju gminy przy zapewnieniu sprawnego funkcjonowania całego systemu przyrodniczego w powiązaniu z systemem wojewódzkim i krajowym.

3.3. Kopaliny

Występujące surowce to pospolite kopaliny: piaski i żwiry. Niewielkie udokumentowane złoża tego kruszywa występują w Szczebrze i Bryzglu. Wydobywa się je metodami odkrywzkowymi, głównie na potrzeby lokalne.

W okolicach Szczebry i Olszanki Folwark występują obficie złoża borowiny o wysokiej jakości balneologicznej, które mają zastosowanie w leczeniu chorób reumatycznych i narządów ruchu.

Zakłada się racjonalną eksploatację istniejących złóż, sukcesywnie prowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz przywracanie do właściwego stanu ich elementów środowiska. Udokumentowane, a jeszcze nie eksploatowane złoża nie mogą być zabudowane obiektami kubaturowymi lub urządzeniami sieciowymi.

Tereny uznane za „obszary występowania złóż surowców mineralnych” zaznaczone graficznie na rysunku studium muszą pozostać w dotychczasowym użytkowaniu”.

3.4. Podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego

Do podstawowych komponentów środowiska przyrodniczego gminy należą następujące składniki:

- 3.4.1. Gleby gruntów ornych, w szczególności użytki rolne klas I – III o powierzchni równej 73 ha; użytki rolne klas IV o powierzchni 2294 ha oraz użytki rolne klas V i VI wytworzone z gleb pochodzenia organicznego. Zmiana ich przeznaczenia na inne cele niż rolne może odbywać się wyłącznie z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm.)
- 3.4.2. Użytki zielone, co do których należy podtrzymać dotychczasowy sposób użytkowania jako użytki zielone. Dotyczy to szczególnie użytków zielonych na glebach pochodzenia organicznego. Unikać melioracji polegających na odwadnianiu, zwłaszcza na glebach pochodzenia organicznego.
- 3.4.3. Kompleksy leśne, które należy użytkować wg ustaleń planów urządzeniowo-leśnych z preferowaniem naturalnego kierunku hodowli lasu.
- 3.4.4. Jeziora i tereny przyjeziorne, w odniesieniu do których należy: chronić tereny przyjeziorne, położone w strefie oddziaływania jezior, stanowiące naturalną ich otulinę i strefę buforową ograniczającą dopływ związków biogennych ze zlewni, decydujące o naturalnych właściwościach retencyjnych zlewni - poprzez wyłączenie ich z normalnego użytkowania i zaliczanie do obszaru tzw. zlewni chronionej. Wokół jezior tworzyć pasy trwałej zieleni, zapewnić swobodny dostęp do wód publicznych poprzez zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu.
- 3.4.5. Szlak rzeki Blizny i cieki wodne, które należy:
Chronić przed zrzutami ścieków. Wprowadzać zadrzewienia, zwłaszcza na terenach o dynamicznej rzeźbie.
- 3.4.6. Wody podziemne, co do których stwierdza się:
Użytkowanie tych terenów nie może zagrażać w sposób bezpośredni i pośredni wodom podziemnym. Wszystkie przedsięwzięcia gospodarcze na tym terenie mogące mieć wpływ na stan zasobów i stosunków wodnych należy poprzedzić kompleksową ekspertyzą wyjaśniającą skutki tych przedsięwzięć dla środowiska. W szczególności odnosi się to

do rejonu wsi Bryzgiel, Krusznik, Tobołowo, Danowskie, Ateny, Kopanica, Walne i Strękowizna.

3.5. Główne zagrożenia i kierunki przeciwdziałania głównym zagrożeniom dla środowiska naturalnego gminy.

3.5.1. Za główne zagrożenia środowiskowe uznaje się:

- a) brak skanalizowania przeważającej części obszaru gminy,
- b) wzmożoną antropopresję turystyczną na tereny przyjeziorne,
- c) zagrożenie wód wglębnych i powierzchniowych spływami i przesączeniami nieoczyszczonych ścieków ze zbiorników indywidualnych,
- d) czynniki związane z intensywnym ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 8 (hałas, emisja spalin) oraz niekontrolowanym przewozem po niej materiałów niebezpiecznych,
- e) brak na terenie gminy wysypiska śmieci i mogilnika,
- f) wspólnie z gminami sąsiednimi należy dążyć do rozwiązania gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o odpadach,

3.5.2. Kierunki przeciwdziałania głównym zagrożeniom dla środowiska naturalnego gminy

W celu przeciwdziałania głównym zagrożeniom środowiskowym w szczególności należy:

- 1) przeciwdziałając brakowi skanalizowania przeważającej części obszaru gminy – dążyć do realizacji zamierzeń w zakresie gospodarki ściekowej, określonych w pkt. 9.2.2., przewidujących m.in. rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz docelowo dążyć do skanalizowania wszystkich miejscowości w gminie,
- 2) przeciwdziałając skutkom wzmożonej antropopresji turystycznej na tereny przyjeziorne:
 - a) kanalizować miejscowości położone na tych terenach,
 - b) dążyć do zachowania dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych z możliwością jej korygowania (dolesienia) i z bogactwami ekologicznymi (zadrzewienia śródpolne, drzewa, użytki ekologiczne itp.),
 - c) zezwalać na budowę rozproszonych zagród rolniczych wg ustaleń przepisów szczególnych.
- 3) przeciwdziałając zagrożeniom wód wglębnych i powierzchniowych przed spływami i przesączeniami nieoczyszczonych ścieków ze zbiorników indywidualnych:
 - a) realizując zadania w zakresie gospodarki ściekowej w pierwszym etapie wprowadzać rozwiązania systemowe w miejscowościach położonych nad jeziorami,
 - b) zgodnie z prawem wodnym zaleca się budowę wodociągu jednocześnie z rozwiązaniem gospodarki ściekowej poprzez budowę sieci kanalizacyjnej, zbiorczych systemów oczyszczania, a na terenach nie posiadających i nie przewidywanych do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji, poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach, a następnie wywożone do punktów zlewnych,
 - c) stosować zasadę, że wody wglębne nie powinny być wykorzystywane do nawadniania gruntów poza ogrodami przydomowymi,
 - d) preferować rozwój rolnictwa opartego o ekologiczne zasady gospodarowania,
 - e) zamieszczać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zakaz lokalizacji wszelkich nowych elementów zagospodarowania, które mogą zagrażać w sposób bezpośredni lub pośredni wodom podziemnym,

- 4) przeciwdziałając czynnikom związanym z intensywnym ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 8 (hałas, emisja spalin) oraz niekontrolowanym przewozom po niej materiałów niebezpiecznych:
- a) obiekty użyteczności publicznej i mieszkalne realizować w odległościach określonych przepisami o drogach publicznych,
 - b) wprowadzać pasy zadrzewień i inne elementy izolacji pasa drogowego od pozostałych terenów,
 - c) rezerwować tereny pod obwodnicę Via Baltica, ulepszać nawierzchnię ulic, wprowadzać zadrzewienia,
 - d) podjąć współpracę z właściwymi organami w celu monitorowania przewozu ładunków niebezpiecznych,
 - e) realizacja Obwodnicy Augustowa wyeliminuje negatywne oddziaływanie ze strony ciężkiego ruchu dla jednostek osadniczych: miasta uzdrowskiego Augustów, osady Nowinka i innych miejscowości w myśl art. 3, pkt 11. ustawy „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. nr. 62 poz. 627 z 2001 r.)
 - f) ustalenie trasy I-go korytarza transportowego TINA Via Baltica jest przedmiotem analiz Ministerstwa Infrastruktury. Ustalenie trasy tego korytarza jest niezależne od rozbudowy drogi krajowej Nr 8, choć nie wyklucza się możliwości pokrywania się przebiegu korytarza Via Baltica i docelowej trasy drogi Nr 8.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochrona i utrzymanie w należytym stanie obiektów zabytkowych i obiektów o charakterze zabytkowym wobec braku lub niedostatecznej ilości środków na ich utrzymanie - stwarzać będzie coraz więcej problemów.

Występujące na obszarze gminy dobra kultury (obiekty zabytkowe i o charakterze zabytkowym oraz obiekty archeologiczne) będą nabierały z biegiem lat wartości historycznej. Obiekty te będą także ulegały dalszej dewastacji technicznej, jeżeli nie podejmie się odpowiednich działań w celu utrzymania należytego stanu lub rekonstrukcji niektórych z nich.

Rozwiązanie tego problemu będzie wymagało skoordynowania działań administracji rządowej i samorządowej.

„Studium wartości kulturowych gminy Nowinka” jest integralną częścią Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowinka.

4.1. Ochrona obiektów zabytkowych i o wartościach kulturowych

4.1.1. Stwierdza się, że na terenie gminy występują następujące obiekty kulturowe objęte ochroną prawną wykazane na rysunku studium:

Monkinie – kościół rzymskokatolicki pw. Matki Boskiej Anielskiej, 1922-1924,
nr rej. zab. A-502,

Wąskotorowa kolej leśna (fragm.) – nr rej. zab. A-857

Zespół Kanału Augustowskiego (fragm.) - nr rej. zab. A-5

Wymienione wyżej obiekty podlegają ochronie zgodnie z przepisami o ochronie zabytków. W szczególności wprowadzenie jakichkolwiek zmian w w/w obiektach wymaga bezwzględnie uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wykaz wszystkich obiektów o wartościach kulturowych i zabytkowych zawiera "Studium wartości kulturowych gminy Nowinka" sporządzone do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego - część I.

4.1.2. W stosunku do wszystkich obiektów, o których mowa w pkt 4.1.1 ustala się następujące kierunki działań:

- a) Zamieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania odpowiednich zaleceń co do zasad i metod ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych,
- b) ścisłej współpracy władz gminy z Państwową Służbą Ochrony Zabytków,
- c) kontroli stanu technicznego obiektów zabytkowych oraz udzielania pomocy ich właścicielom, z udziałem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w celu należytego utrzymania obiektów,
- d) zapewnienia właściwego użytkowania obiektów zagrożonych,
- e) w szczególnych przypadkach pozyskiwania przez gminę obiektów zagrożonych i wtórnego ich zbycia, nabywcom gwarantującym właściwe ich utrzymanie lub zagospodarowanie.

4.1.3. Realizacja kierunków określonych w pkt 4.1.2. wymagać będzie:

- a) ustanowienia stref ochrony konserwatorskiej:
- b) ochrony obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych i ich otoczenia przed zmianami mogącymi spowodować degradację ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,
- c) porządkowania i rehabilitacji istniejących założeń parkowych i cmentarzy,
- d) dopuszczania do modernizacji istniejącej zabudowy oraz lokalizacji nowej zabudowy pod warunkiem uwzględnienia tradycyjnych form zabudowy i zasad kompozycji układu przestrzennego,
- e) wzbogacania funkcji usługowych obszaru, a w szczególności usług turystycznych, przy jednoczesnym ograniczeniu rozwoju usług wymagających dużych kubatur i pod warunkiem uwzględnienia formy tradycyjnej zabudowy i zasad kompozycji układu przestrzennego,
- f) wykluczenia rozwoju działalności gospodarczej (wytwórczości i usług) wymagających przekształceń istniejącego układu przestrzennego.

4.2. Ochrona stanowisk archeologicznych

Przyjmuje się następujące kierunki w zakresie występujących stanowisk archeologicznych:

- a) jakiegokolwiek prace ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych należy poprzedzić ratowniczymi pracami wykopaliskowymi, a prace w najbliższej okolicy nadzorem archeologicznym,
- b) prace w obrębie stanowisk umieszczonych w spisie zasobu należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym,
- c) prace na wszystkich obiektach wymagają zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- d) zakończyć badania powierzchniowe gminy w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (w pierwszej kolejności uwzględnić tereny pod planowaną obwodnicę Augustowa).

4.3. Zachowanie istniejących wartości krajobrazu kulturowego

Na całym obszarze gminy, przy wznoszeniu nowych obiektów budowlanych należy stosować formy architektury tradycyjnej zharmonizowane z zabudową istniejącą i otaczającym kra-

jobrazem. Wyklucza się, poza wsią Nowinka, wznoszenie piętrowych budynków mieszkalnych i stosowanie płaskich dachów.

Podstawowym działaniem w zakresie zabytków winna być konserwacja oraz zachowanie zabytków w niezmienionej postaci.

Ponadto zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Studium wartości kulturowych gminy Nowinka” należy:

1. Wprowadzić do szkół program uwzględniający historię gminy i jej zabytki.
2. Objąć patronatem szkolnym mogiłę AK na cmentarzu w Szczebrze a także grób osób w Podnowince, zamordowanych przez hitlerowców w 1944 r.
3. Uporządkować Miejsca Pamięci Narodowej w Klonownicy oraz Szczebrze.
4. Zadbać o systematyczne, bieżące, kapitalne remonty obiektów zabytkowych.
5. Prace na obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz należących do zasobów kulturowych gminy (wykaz obiektów należących do zasobów kulturowych gminy jest częścią „Studium wartości kulturowych gminy Nowinka”) winny być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim.
6. Dokonać przeglądu całego budownictwa tradycyjnego na terenie gminy w celu ujęcia najwartościowszych obiektów w i zabytków.
7. Władze gminy winny wraz właścicielami (administratorami) i Delegaturą Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Suwałkach rozważyć kwestię oznakowania obiektów zabytkowych poprzez umieszczenie na nich obowiązujących znaków.
8. Rozważyć kwestię zamieszczenia na obiektach krótkich informacji o dacie ich powstania.
9. Dokonać lustracji terenowej w celu zlokalizowania krzyży przydrożnych i ujęcia ich w ewidencji gminnej zabytków.
10. Doprowadzić do ustawienia przewróconych pomników nagrobnych na cmentarzu w Pijawnem Ruskim.
11. Zachować na cmentarzu w Szczebrze krzyże żeliwne wykonane w hucie sztabińskiej.
12. Rozważyć objęcie ścisłą ochroną – „A” polany na uroczysku Powstańce (przy pomniku) oraz Świętego Miejsca. Wprowadzić bezwzględny zakaz wznoszenia jakichkolwiek budowli stałych.
13. Rozważyć możliwość objęcia ochroną częściową wsi Monkinie. Należy tam:
 - a) zachować historyczny układ siedisk bez zmian,
 - b) nową zabudowę siedliskową dostosowywać do najczęściej stosowanego układu historycznego (domy mieszkalne ustawione kalenicą równoległe do drogi),
 - c) stosować formy architektoniczne nawiązujące do tradycyjnych: maksymalnie dwie kondygnacje nadziemne, w tym poddasze; dach symetryczny dwuspadowy o nachyleniu 35-45 stopni przykryty wiórami, gontem, blachą lub dachówką w kolorze ceglastym (zielonkawym, oliwkowym),
 - d) w zabudowie letniskowej wsi wprowadzać wzory architektoniczne nawiązujące do rozwiązań tradycyjnych – dachy dwuspadowe, wykorzystanie tradycyjnego detalu zdobniczego, ozdobne ganki,
 - e) utrzymywać sieć starych dróg zarówno na obszarze puszczy jak i poza nią.
14. Objąć park w Olszance Folwarku ochroną na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i przeprowadzić niezbędne prace sanitarno-porządkowe.
15. Dokończyć ewidencję cmentarzy.
16. Uporządkować cmentarze wojenne w Upustku i uroczysku Powstańce we współpracy z Nadleśnictwem Szczebra.
17. Chronić wszystkie cmentarze jako obiekty dziedzictwa kulturowego poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na cmentarzach nieczynnych należy zakazać wycinania drzew i krzewów.
18. Rozważyć umieszczenie przy cmentarzach tablic informacyjnych z nawą obiektu.

19. Chronić krajobraz kulturowy poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i zachowanie historycznie zachowanych układów wsi i siedlisk oraz zakaz wznoszenia nowych.
20. Zadbać o właściwy kierunek w zabudowie letniskowej: takie umiejscowienie obiektów letniskowych, aby nie powstawały w miejscach eksponowanych, nie zasłaniały widoków na panoramy historycznych wsi, swoją wielkością i formą nie naruszały istniejącej harmonii krajobrazowej.

5. Kierunki rozwoju zagospodarowania turystycznego

W celu podniesienia turystycznej atrakcyjności gminy oraz umożliwienia rozwoju turystyki w gminie jako źródła dochodów mieszkańców ustala się następujące działania:

1) dostosowanie kierunków zagospodarowania turystycznego do:

- ochrony Wigierskiego Parku Narodowego przed nadmierną frekwencją poprzez zatrzymanie turystów na innych atrakcyjnych terenach,
- rozmieszczenia bazy turystycznej zgodnie z walorami i predyspozycją rejonów turystyczno – wypoczynkowych,
- dostępności komunikacyjnej,

2) uwzględnienie jako potencjalnych konsumentów usług turystycznych głównie:

- zorganizowanych lub indywidualnych grup młodzieży szkolnej i akademickiej oraz grup towarzyskich,
- rodzin z dziećmi,
- osób starszych (małżeństwa, grupy towarzyskie),
- miłośników przyrody,
- turystów przejeżdżających przez gminę tranzytem,

3) dążenie do całorocznego świadczenia usług turystycznych poprzez rozszerzenie ofert;

4) rozwój podstawowych form ruchu turystycznego:

- wypoczynku całorocznego: sobotnio – niedzielnego, kilkudniowego, agroturystyki,
- wędrówek pieszych, rowerowych, motorowych, konnych o charakterze krajoznawczym z elementami edukacji ekologicznej,
- spływów kajakowych,
- pobytów specjalistycznych związanych z obserwacją przyrody,

5) dążenie do zwiększenia atrakcyjności gminy poprzez:

- działania w sferze ogólnej gospodarki i infrastruktury w obrębie całej gminy, poszczególnych miejscowości, pojedynczych gospodarstw, zmierzające do tworzenia ładu przestrzennego, poprawy estetyki, podnoszenia poziomu sanitarnego wsi poprzez:
- stosowanie formy architektury regionalnej zharmonizowanej z otaczającym krajobrazem, budynki z dachem symetrycznym, o kącie nachylenia połaci do 45 stopni; wysokość budynków mieszkalnych do dwóch kondygnacji nadziemnych; okna o symetrycznym podziale,
- wiązanie projektowanej bazy rekreacyjnej z istniejącymi układami osadniczymi,
- stopniowe likwidowanie bazy substandardowej i degradującej walory przyrodnicze i rekreacyjne nad jeziorem Rospuda (domki letniskowe na półwyspie „Goła Zośka”) i jeziorem Białe (były ośrodek „CRS”),
- utrzymanie w dobrym stanie technicznym urządzeń obsługi ludności,
- budowę chodników, tworzenie skwerów, placów zieleni itp.

- dokończenie wodociągowania wsi na terenie gminy,
- kanalizację w pierwszej kolejności wsi Monkinie, Danowskie, Kopanica, Tobołowo, Krusz-
nik, Walne i Ateny,
- budowę oczyszczalni ścieków i kolektorów sanitarnych w Nowince,
- stopniowe porządkowanie gospodarki ściekowej w środkowo – zachodniej i południowej
części gminy,
- utworzenie punktów na lokalizację kontenerów na śmieci (z zastosowaniem segregacji od-
padów) i organizację systemu ich wywozu,
- ograniczanie agresywności linii energetycznych w krajobrazie poprzez prowadzenie ich
obniżeniami terenu lub pod ziemią, w przypadku ich rozbudowy lub modernizacji,
- usprawnienie komunikacji poprzez remont i modernizację dróg powiatowych i gminnych
oraz budowę sieci parkingów m.in. we wsi Monkinie i Szczepki,
- działania w sferze gospodarki turystycznej dotyczące m.in.:
 - ❖ zagospodarowania turystycznego dróg (zajazdy, zakłady gastronomiczne, miejsca postoju
itp.),
 - ❖ rozbudowy bazy noclegowej poprzez wspieranie agroturystyki, wyznaczanie nowych tere-
nów pod zabudowę rekreacyjną i tzw. „drugie domy”, zagospodarowanie pól biwakowych
itp.,
 - ❖ rozbudowy bazy gastronomicznej,
 - ❖ wyposażenia obszaru w urządzenia turystyczne poprzez zagospodarowanie wszystkich szlak-
ków turystycznych i plaż gminnych w Atenach, Bryzglu, Danowskich i Tobołowie, urzą-
dzenie i zagospodarowanie boisk sportowych oraz wyznaczanie nowych plaż i kąpielisk w
miejscach predysponowanych do zagospodarowania w zależności od potrzeb,
 - ❖ dążenie do zwiększenia stopnia fachowości obsługi turystyki poprzez szkolenia i kursy spe-
cjalistyczne,
 - ❖ promocję gminy na rynkach turystycznych jako regionu atrakcyjnego turystycznie poprzez
aktywne uczestnictwo w targach i wystawach, publikowanie materiałów i organizowanie
impresz promocyjnych, świadczenie usług doradczych w zakresie turystyki,
 - ❖ zagospodarowanie turystyczne na obszarze Parku powinno odbywać się przy współpracy z
Dyrekcją Wigierskiego Parku Narodowego, a na terenach leśnych z Nadleśnictwami w
Szczębrze, Suwałkach i Głębokim Brodzie.

6. Kierunki i zasady rozwoju działalności produkcyjnej i gospodarczej.

Zasady rozwoju działalności produkcyjnej

- racjonalne wykorzystanie nieprzemierzalnych zasobów środowiska przyrodniczego (su-
rowce mineralne, lasy, itp.),
- oszczędne i dalekowzroczne gospodarowanie terenami przeznaczonymi lub możliwymi do
przeznaczenia w planach miejscowych na cele działalności gospodarczej,
- koordynowanie rozwoju gospodarki z rozwojem jej otoczenia w zakresie infrastruktury
usługowej, komunalnej i komercyjnej,
- zaleca się preferowanie działalności gospodarczej o swobodnej lokalizacji dla przedsięwzięć
nie wpływających szkodliwie na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kierunki rozwoju działalności gospodarczej:

- tworzenie warunków do rozwijania drobnej wytwórczości i lokalizowania małych zakładów
przemysłowych nieuciążliwych dla środowiska,
- wspieranie przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy w działalności usługowej,
- podnoszenie konkurencyjności gminy poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej i roz-
budowę infrastruktury technicznej,

- wspieranie rozwoju małych zakładów przetwórczych i usługowych,
- wspieranie rozwoju zaplecza agroturystycznego.

7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz gospodarki rybackiej.

Zasady rozwoju funkcji rolniczej:

- Dostosowanie wsi do wymogów integracji europejskiej w zakresie:
 - podniesienia poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną: wodno – kanalizacyjną, gazowniczą, elektroenergetyczną i telekomunikacyjną,
 - poprawy jakości infrastruktury drogowej,
 - dostosowania kierunków i intensywności produkcji rolniczej do specyfiki rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy oraz do wymogów ochronnych systemu przyrodniczego,
 - koncentrowania zabudowy nierolniczej sfery podmiejskiej Augustowa i turystyczno – wypoczynkowej przy zwartej zabudowie wsi w celu przeciwdziałania rozbijaniu zwartych kompleksów rolniczej wartościowej przestrzeni produkcyjnej i pogarszaniu ich stanu sanitarnego,
- Ochrona, wzbogacanie i racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy, w tym:
 - ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze gruntów III i IV klasy bonitacyjnej do przypadków uzasadnionych względami techniczno – ekonomicznymi,
 - ochrona obszarów o uregulowanych stosunkach wodnych (zdrenowanych lub zmeliorowanych) przed przeznaczaniem ich na cele nierolnicze,
 - dokonywać nowych melioracji w miarę wyłania się takiej potrzeby,
 - przestrzegać zakazu niszczenia lub uszkodzenia wodnych urządzeń melioracyjnych,
 - na terenach użytkowanych rolniczo, gdzie występują urządzenia melioracyjne i wystąpi potrzeba zmiany przeznaczenia terenów na cele budowlane lub inne niż rolnicze Starostwo Powiatowe winno wydać decyzję z obowiązkiem:
 - przebudowy istniejących urządzeń melioracyjnych w celu zapewnienia ich dalszego funkcjonowania w zakresie własnych kosztów finansowych,
 - uzgodnienia projektów budowlanych i wykonawczych przebudowy urządzeń melioracyjnych w Biurze Terenowym WZM i UW w Suwałkach,
 - zwrotu na rzecz skarbu państw odpowiedniej części kosztów wykonania urządzeń melioracyjnych w przypadku ich wyłączenia przed normatywnym okresem technicznej eksploatacji.
 - na wykonanie lub przebudowę urządzeń melioracyjnych należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne,
 - ochrona systemów drenażowych i melioracyjnych przed dewastacją na etapie trasowania ponadlokalnych ciągów podziemnej infrastruktury technicznej w planach miejscowych,
 - zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej, o ile jest to zgodne z polityką ochrony przyrody,
 - przeznaczanie gruntów w strefach ograniczonego użytkowania (wzdłuż dróg, oczyszczalni ścieków) pod uprawy roślin przemysłowych,
- Zapewnienie terenów dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, warunkujących restrukturyzację i modernizację gospodarki rolnej wsi, w tym na potrzeby:
 - komunalnej infrastruktury społecznej z priorytetem ośrodka gminnego,
 - urządzeń i obiektów turystyki i wypoczynku, w tym zabudowy letniskowej, na obszarach do tego predysponowanych,
 - małych zakładów produkcyjno – usługowych, związanych z obsługą ludności i rolnictwa (w tym bazy maszynowej w miejscowości Olszanka Folwark).

Kierunki produkcji rolniczej

Obszar gminy Nowinka charakteryzuje się niskim wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, dużą lesistością oraz dużym udziałem obszarów chronionych. Sprzyja to ukierunkowaniu na trwały zrównoważony rozwój rolnictwa, uwzględniający ekonomikę produkcji przy zachowaniu wymogów ekologicznych.

Na terenach prawnie chronionych należy tworzyć warunki rozwoju gospodarstw produkujących metodami ekologicznymi, gdzie produkcja roślinna przeznaczona jest głównie na potrzeby produkcji zwierzęcej i szerokiego rozwoju agroturystyki.

Ekologizację terenów rolniczych należy rozwijać poprzez:

- umacnianie rodzinnych gospodarstw rolnych,
- zachowanie istniejącego mozaikowego podziału pól, wynikającego ze zróżnicowanych warunków fizjograficznych,
- zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz wprowadzanie zalesień na glebach o małej przydatności rolniczej,
- systematyczne eliminowanie nawożenia mineralnego i chemicznych środków ochrony roślin, zwłaszcza na terenach narażonych na skażenie wód,
- tworzenie korzystnych warunków do rozwoju warzywnictwa, sadownictwa, zielarstwa i pszczelarstwa,
- unikanie koncentracji nadmiernej hodowli oraz wprowadzania jej w wielofunkcyjnych gospodarstwach rolnych.

Na terenach o wyższej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, głównie w środkowo – zachodniej części gminy, należy wspierać intensywny rozwój rolnictwa, zintegrowanego z produkcją roślinną w oparciu o gospodarstwa specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i tuczu trzody chlewnej.

Tworzenie warunków do intensywnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinno polegać na:

- wspieraniu procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych,
- organizacji nowoczesnego systemu obsługi producentów rolnych w zakresie prawnym – ekonomicznym i doradztwa rolniczego oraz nowoczesnego marketingu, ukierunkowanego na świadczenie usług obejmujących produkcję i sprzedaż produktów rolnych,
- inwestowaniu w materiał genetyczny,
- inwestowaniu w rozwój bazy surowcowej oraz zwiększeniu powiązań między produkcją i przetwórstwem,
- wspieraniu i upowszechnianiu rozwoju upraw przemysłowych, takich jak tytoń, rzepak itp.,
- tworzeniu warunków do wielofunkcyjnego rozwoju wsi poprzez wspieranie inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy na rzecz rolnictwa,
- podnoszeniu poziomu technologii produkcji rolniczej i warunków życia ludności,
- tworzeniu warunków do podnoszenia kwalifikacji producentów rolnych,
- rozbudowie infrastruktury technicznej, tworzącej lepsze warunki działalności gospodarczej i życia ludności gminy.

Gospodarka rolna winna być prowadzona zgodnie z warunkami przyrodniczymi ze szczególnym uwzględnieniem warunków wodnych gminy. Przeznaczanie na cele nierolnicze w pierwszej kolejności gruntów o niskich walorach produkcyjnych. Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze mogą następować jedynie zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ważną sprawą jest umiejętne wykorzystanie instrumentów finansowych i prawnych Unii Europejskiej w dążeniu do rozwoju obszarów wiejskich. Należy dążyć do zachowania walorów

środowiska i łagodzenia negatywnych skutków intensyfikacji produkcji rolniczej. Poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy realizować poprzez:

- tworzenie warunków do przekształceń struktury obszarowej gospodarstw w kierunku zwiększania ich powierzchni,
- poprawę stosunków wodnych użytków rolnych poprzez modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych oraz realizację nowych obiektów,
- zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolnej, o ile jest to zgodne z polityką ochrony przyrody kraju,
- wyłączenie z produkcji żywności terenów w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu,
- przestrzeganie zakazu niszczenia lub uszkodzenia wodnych urządzeń melioracyjnych.

Zasady zagospodarowania i użytkowania lasów:

- Równorzędne realizowanie podstawowych funkcji lasów:
 - ekologicznej w sposób zapewniający: stabilizację obiegu wody, przeciwdziałanie osuwiskom, ochronę gleb przed erozją, kształtowanie klimatu lokalnego, stabilizację składu atmosfery i jej oczyszczanie, zachowanie potencjału biologicznego gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych, zachowanie życia dzikiego lasów naturalnych i puszczy, lepsze warunki zdrowia i życia ludzi,
 - produkcyjnej w sposób zapewniający: pozyskiwanie drewna i odnawianie lasu, pozyskiwanie niedrzewnych użytków z lasu i gospodarki łowieckiej, rozwijanie turystyki kwalifikowanej,
 - społecznej w sposób służący: oświacie, badaniom naukowym i edukacji ekologicznej społeczeństwa, tworzeniu warunków do rekreacji, udostępnianiu użytkowania lasu dla mieszkańców gminy, wzmacnianiu obronności kraju.
- Uwzględnianie w polityce leśnej:
 - stanu środowiska przyrodniczego i roli jaką lasy w nim pełnią,
 - godzenia celów przez użytkowników lasów z wymogami gospodarki rolnej i leśnej,
 - zwiększania lesistości gminy poprzez zalesianie gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa,
 - rehabilitacji i restytucji ekosystemów leśnych poprzez przebudowę drzewostanów jednogatunkowych na mieszane,
 - zwiększania zróżnicowania przyrodniczego lasów,
 - regeneracji drzewostanów zdewastowanych i zaniedbanych w lasach prywatnych,
 - wprowadzania systemów zadrzewień, zakrzewień i plantacji drzew,
 - zwiększania zdrowotności i odporności drzewostanów na abiotyczne i biotyczne czynniki szkodliwe, upowszechniając biologiczne metody ochrony lasu,
 - ograniczania lub rezygnowania z funkcji produkcyjnej lasów o charakterze zbliżonym do pierwotnego,
 - zwiększania zróżnicowania przyrodniczego lasów,
 - zwiększania zasobów drzewnych i udziału drzewostanów ponad 80 – letnich w strukturze wiekowej drzewostanów,
 - odchodzenia od zrębów zupełnych na rzecz rębni doskonałych.
- Uwzględnianie w zagospodarowaniu przestrzennym optymalnych granic polno – leśnych, korytarzy ekologicznych między kompleksami leśnymi oraz usuwanie barier ekologicznych, a głównie zewnętrznych presji na ekosystemy leśne poprzez przyjazne lasom zagospodarowanie terenów przyległych do lasów.
- Specjalistyczne zagospodarowanie lasów o funkcjach społecznych (krajobrazowe, rejonu intensywnej rekreacji i turystyki) w sposób łagodzący potencjalne konflikty z pozostałymi funkcjami tych lasów i funkcjami lasów przyległych.

- Zachowanie licznych walorów lasów poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego i rekreacyjnego w lasach oraz ochrona bazy produkcyjnej runa leśnego.

Kierunki rozwoju gospodarki leśnej.

- Produkcja surowca drzewnego i nie drzewnego użytków pozyskiwanych z lasu zgodnie z Planami urzędowania gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Szczebra, Nadleśnictwa Suwałki i Nadleśnictwa Głębocki Bród z uwzględnieniem ich funkcji ochronnych, rekreacyjnych i klimatycznych, a także walorów przyrodniczych tego obszaru.
- Utrzymanie funkcji ekologicznych lasów, zapewniających stabilizację warunków wodnych, kształtowanie klimatu lokalnego, tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego ekosystemów.
- Prowadzenie zalesień gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa, a istotnych dla ekologii i turystyki, stosując rodzime gatunki drzew.
- Zwiększanie społecznej funkcji lasów i niwelowanie konfliktów z ich funkcjami produkcyjnymi (miejsca pracy, źródła surowca drzewnego i runa leśnego, a walory rekreacyjne i warunki ich wykorzystania).
- Ograniczanie poza lasami masowego wypoczynku, penetracji lasów przez wczasowiczów i ludność miejscową do wyznaczonych szlaków.
- Prowadzenie gospodarki łowieckiej w racjonalnych rozmiarach przy minimalizowaniu kolizji z funkcją rolniczą.
- Zalesianie nowych obszarów na terenach Nadleśnictw Szczebra, Suwałki i Głębocki Bród winno odbywać się zgodnie z opracowanym planem urządzenia lasu. Pozostałe obszary przeznaczone do zalesień winny być zalesiane według potrzeb - zgodnie z obowiązującymi przepisami szczegółowymi.

Kierunki rozwoju gospodarki rybackiej:

- Wspieranie rozwoju hodowli ryb zwłaszcza na dużych powierzchniach jezior.
- Tworzenie warunków do rozwoju hodowli ryb w stawach rybnych.

8. Kierunki i zasady zagospodarowania w zakresie obronności i ochronności

Kierunki obejmują potrzeby:

- obrony i ochrony ludności (OC),
- ochrony bezpieczeństwa publicznego,
- ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa.

Kierunki zagospodarowania w zakresie:

- obrony cywilnej (OC), w tym:
 - zapewnienie ochrony sanitarnej dolin rzek oraz obszarów zasobowych ujęć komunalnych wody (stref ochrony pośredniej);
 - przewidywanie ukrycia typu II na etapie sporządzania planów zagospodarowania działek lub terenów w budynkach użyteczności publicznej, usługowych, przemysłowych, magazynowych, handlowych itp.;
 - wykonywanie ukryć w budynkach w okresie podwyższonej gotowości obronnej R.P. Opracowywanie „Aneksu OC” w przypadku projektowania obiektu na większą liczbę niż 15 osób;
 - zapewnienie dostawy wody dla ludności w warunkach ekstremalnych w ilości 7,5 l wody na osobę – dobę, rezerwując tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej z zachowaniem odległości studni od budynków mieszkalnych nie przekraczającej 800 m;

- zabezpieczenie przed likwidacją istniejących studni i przystosowanie ich do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych;
- przystosowanie oświetlenia zewnętrznego do wygaszania (np. drogi, ulice, budynki);
- dążenie do układu, projektowanych oraz modernizowanych dróg, spełniającego niżej podane warunki:
 - a) odpowiednią szerokość uniemożliwiającą ewentualne zagruzowanie,
 - b) połączenie z traktami przelotowymi, zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
 - c) wyznaczenie bezpiecznych tras przejazdu dla pojazdów z niebezpiecznymi środkami chemicznymi;
- bezpieczeństwa publicznego:
 - utrzymanie i modernizacja istniejącego obiektu policji w Nowince;
- ochrony przeciwpożarowej:
 - projektować zabudowę zgodnie z obowiązującym prawem odnośnie jej lokalizacji i warunków technicznych,
 - zapewnić właściwą ochronę przeciwpożarową i zabezpieczenie przeciwpożarowe budynków zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - zapewnić zaopatrzenie wodne na cele przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - uwzględniać w opracowaniach planistycznych konieczność zaprojektowania dróg pożarowych umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - utrzymanie i modernizacja istniejących strażnic Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowince i Bryzglu,
 - wyposażenie jednostek OSP w sprawne technicznie pojazdy oraz doposażenie w sprzęt,
 - zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków,
 - zapewnienie zaopatrzenia wodnego na cele przeciwpożarowe,
 - zaprojektowanie dróg pożarowych, umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej,
 - dokonać uaktualnienia dokumentacji OC oraz planów organizacyjnego i logistycznego zabezpieczenia jej działania szczególnie w zakresie:
 - o planów OC gminy i zakładów pracy oraz ich elementów składowych,
 - o specjalistycznych planów OC dotyczących realizacji zadań OC przez poszczególne komórki organizacyjne urzędu gminy i zakłady pracy;
 - sprawdzić stan techniczny budowli ochronnych i urządzeń specjalistycznych OC,
 - przyspieszyć realizację przedsięwzięć związanych z rozpoczętymi inwestycjami w zakresie urządzeń alarmowych oraz budowli ochronnych,
 - sprawdzić skuteczność działania SWA, a także dokonać weryfikacji sprzętu i aparatury będącej w dyspozycji jednostek systemu,
 - poczynić przygotowania do wydania załogom wszystkich zakładów pracy indywidualnych środków ochrony,
 - uaktualnić plany wprowadzenia formacji OC, działających w systemie skoszarowanym,
 - podjąć przygotowania do wprowadzenia zmian w działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem przygotowań organizacyjno-technicznych do podjęcia realizacji budowli ochronnych dla załóg zakładów pracy i pozostałej ludności,
 - podjąć przygotowania organizacyjno-techniczne w zakresie ochrony gospodarki rolnohodowlanej przed skażeniami i zakażeniami,
 - podjąć przygotowania do zaadoptowania łaźni, pralni, myjni i innych obiektów na potrzeby tworzenia urządzeń specjalnych,

- podjąć działania mające na celu przygotowanie sprzętu rolniczego i gospodarki komunalnej do zabiegów specjalnych,
- podjąć przygotowania organizacyjne dla zapewnienia warunków sprawnego osiągnięcia gotowości do działania przez FOC,
- zarządzić pełną gotowość do działania SWA oraz zastępczych środków alarmowych,
- zarządzić przygotowanie i zaopatrzenie jednostek organizacyjnych w niezbędne środki do zaciemniania oświetlenia wewnętrznego i środków transportowych oraz wygaszania oświetlenia zewnętrznego, a także przygotowania oświetlenia kierunkowego, a także przygotowania oświetlenia kierunkowego,
- podjąć przygotowania do ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego,
- podjąć przygotowania w celu doprowadzenia zastępczych źródeł energii dla potrzeb OC do stanu sprawności eksploatacyjnej,
- zarządzić przygotowanie do oznakowania schronów i ukryć ogólnego przeznaczenia oraz dróg ewakuacyjnych do nich,
- przeprowadzić krótkoterminowe ćwiczenia w zakresie odbywania służby w FOC,
- zarządzić gotowość do działania FOC o wyższym stopniu gotowości i przygotować dla nich w rejonach wyjściowych bazę socjalną,
- zarządzić opróżnienie pomieszczeń wytypowanych na budowle ochronne i doprowadzić je do gotowości eksploatacyjnej,
- doprowadzić do gotowości eksploatacyjnej istniejące budowle ochronne i urządzenia specjalne,
- doprowadzić awaryjne ujęcia wody do stanu sprawności eksploatacyjnej oraz zabezpieczyć je przed skażeniami i zakażeniami,
- doprowadzić zastępcze źródła energii elektrycznej dla potrzeb OC do pełnej sprawności,
- zrealizować zadania związane z zaciemnianiem oświetlenia wewnętrznego i środków transportu oraz wygaszaniem oświetlenia zewnętrznego, a także przygotowaniem oświetlenia kierunkowego,
- zaadaptować łaźnie, pralnie, myjnie i inne obiekty na potrzeby utworzenia urządzeń specjalnych,
- zainicjować przygotowanie sprzętu rolniczego i z gospodarki komunalnej do potrzeb prowadzenia zabiegów specjalnych,
- zarządzić gromadzenie środków materiałowo-technicznych do ochrony przed skażeniami i zakażeniami gospodarki rolno-hodowlanej,
- zarządzić krótkookresowe szkolenie ludności z zakresu powszechnej samoobrony,
- przygotować do zabezpieczenia dobra kultury i do ewakuacji dobra ruchome,
- zarządzić osiągnięcie pełnej gotowości do działania FOC o podstawowym stopniu gotowości,
- zaopatrzyć załogi wszystkich zakładów pracy i w miarę możliwości ludność w isops,
- zapewnić ludności odpowiednie materiały do wykonania zastępczych środków ochrony,
- przystąpić do powszechnego, doraźnego przygotowania oraz budowy prowizorycznych budowli ochronnych,
- zrealizować plan ochrony zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej przed skutkami działania broni NBC,
- zrealizować pełny plan ochrony dóbr kultury znajdujących się na terenie gminy,
- zarządzić przygotowanie miejsc do zakwaterowania ludności na wypadek ewakuacji,
- zarządzić gotowość do prowadzenia kontroli i ewidencji napromienienia ludności,
- spowodować zabezpieczenie zapasów żywności, ujęć wody i gospodarki rolno-hodowlanej przed skażeniami i zakażeniami.

9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

9.1. Komunikacja

9.1.1. Sieć drogowa

Na podstawie „Analizy i oceny uwarunkowań gminy Nowinka” stwierdza się następujący podział funkcjonalny dróg na terenie gminy:

- układ nadrzędny,
- układ podstawowy,
- układ uzupełniający.

Zgodnie z nowym układem dróg krajowych i wojewódzkich, określonym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160 poz. 1071) przez teren gminy Nowinka przebiega:

W układzie nadrzędnym:

- a) droga krajowa nr 8 – należy zabezpieczyć przebieg korytarza drogi krajowej nr 8 - gr. Państwa – Wrocław - Warszawa – Białystok – Suwałki – Budzisko – gr. Państwa – o parametrach drogi ekspresowej, stosownie do postanowienia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. „W sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych” (Dz. U. Nr 128 poz. 1334 z 2004 r.).
- b) obwodnica winna przebiegać:
 - po trasie obwodnicy Augustowa zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Nowinka, zatwierdzonym uchwałą Nr IX/62/99 Rady Gminy w Nowince z dnia 29 czerwca 1999 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr 26 z dnia 16.08.1999 r., poz. 414,
 - na odcinku Obwodnicy Augustowa (Gatne) do granicy z gminą Suwałki po śladzie istniejącej drogi krajowej Nr 8 winna nastąpić rozbudowa do warunków drogi ekspresowej,
 - należy zabezpieczyć teren dla wykonania węzłów w ciągu omawianej drogi ekspresowej: - na skrzyżowaniu Obwodnicy Augustowa z drogą powiatową Nr 40822 Gatne- Topiłówka – w miejscowości Olszanka.

Układ podstawowy na terenie gminy pozostaje oparty o drogi powiatowe.

Zgodnie z kryterium podanym w art. 52 pkt 5 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r.; o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. nr 106, poz. 668), które brzmi: ”do dróg powiatowych zalicza się drogi [...] stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin między sobą”, nie wszystkie drogi powiatowe w gminie Nowinka spełniają to kryterium i należałoby rozważyć możliwość przekwalifikowania części dróg powiatowych na drogi gminne.

Układ uzupełniający na terenie gminy pozostaje oparty o drogi gminne, które pełnią funkcje dojazdowe do wiejskich jednostek osadniczych.

W celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej gminy i poprawienia jej dostępności oraz w celu zminimalizowania uciążliwości ruchu samochodowego dla mieszkańców, określa się następujące zasady i kierunki działania:

- a) zabezpieczanie rezerwy terenu dla drogi Via Baltica,
- b) przestrzeganie odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jedni zgodnie z obowiązującą ustawą o drogach publicznych,
- c) zapewnienie dogodnych powiązań wewnętrznych poprzez:

- budowę odcinków nowych dróg i ulic,
- budowę chodników,
- budowę wydzielonych ścieżek rowerowych i ciągów spacerowych,
- budowę wydzielonych parkingów w związku z rozwojem funkcji turystycznej,
- dokonanie modernizacji dróg w zakresie utwardzeń przede wszystkim dla jedynych dróg dojazdowych do wiejskich jednostek osadniczych.

9.1.2. Komunikacja kolejowa

Stwierdza się występowanie linii jednotorowej o znaczeniu państwowym Warszawa – Suwałki - Trakiszki (Granica Państwa). Za jej stan techniczny odpowiada Zarząd Zakładu Linii Kolejowych w Białymstoku.

W związku z planami samorządu województwa należy zarezerwować teren pod drugi tor zelektryfikowanej, dwutorowej, międzynarodowej drogi kolejowej Rail Baltica.

W północnej części gminy na terenie Wigierskiego Parku Narodowego istnieje wąskotorowa, leśna kolejka turystyczna o wartościach zabytkowych. Przejazdy nią odbywają się jedynie w celach rekreacyjnych.

9.1.3. Szlaki turystyczne

1) Szlaki samochodowe

Przebiegająca przez gminę droga krajowa nr 8 zakwalifikowana jako droga ruchu przyspieszonego jest głównym szlakiem dla ruchu turystycznego jak i tranzytowego.

Należy popierać rozwój infrastruktury turystycznej w obrębie tego pasa drogowego.

2) Ścieżki rowerowe

1. Międzynarodowa Trasa Rowerowa EURO VELO R-11, przebiegająca na terenie gminy przez wsie: Danowskie - Monkinie – Bryzgiel. Trasa rowerowa EURO VELO R -11 wytyczana jest wspólnie z Europejską Federacją Cyklistów. Prowadzi z Grecji przez Macedonię, Jugosławię, Słowację, Polskę, Litwę, Łotwę, Estonię, Finlandię do Norwegii.
2. Szlak rowerowy: Augustów – Szczebra – Święte Miejsce – Dowspuda – Raczki – Kurianki – Szczeberka – Szczebra (48 km).
3. Szlak rowerowy: Klonownica – Przewęż (Nadleśnictwo Szczebra)

Należy dążyć do zapewnienia infrastruktury technicznej obsługującej powyższe szlaki ale również do opracowania i uruchomienia nowych szlaków rowerowych przebiegających przez obszary o wybitnych walorach krajobrazowych wskazanych na rysunku studium.

3) Szlaki piesze

Niepowtarzalne walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy sprzyjają rozwojowi turystyki pieszej.

Na terenie gminy istnieją cztery szlaki piesze:

1. „żółty I” (79 km) Augustów – Jezioro Długie (Kalejty) – Strękowizna – Uroczysko Powstańce – Danowskie – Studziany Las – wzdłuż Czarnej Hańczy – Frącki – Rygol – Mikaszówka,
2. „niebieski I” (30 km) Augustów - Szczebra – Uroczysko Młyńsko – Uroczysko Święte Miejsce – Jaški – Dowspuda – Raczki,

3. „zielony” na terenie WPN: Stary Folwark – Wigry – Czerwony Folwark – Czerwony Krzyż – Krusznik – Bryzgiel – Płociczno – Zatoka Słupiańska – Cimochowizna – Stary Folwark,
4. „niebieski”: Danowskie – Upustek – Ateny – Płociczno – Sobolewo – Leszczewo – Krzywe (WPN),
5. ścieżki dydaktyczne Nadleśnictwa Szczebra:
 - istniejąca – rozpoczynająca się od jeziora Białe, przebiega nad Sucharem do rezerwatu „Jezioro Kalejty”, lasem nad brzeg jeziora Białe i brzegiem tego jeziora do punktu wyjścia (2,6 km),
 - realizowana – łączy jezioro Białe z jeziorem Kalejty (ok. 1 km)
 - ścieżka edukacji kulturowej WPN „Eksploracja dóbr puszczańskich”, przebiegająca wzdłuż kolejki wąskotorowej. Przystanki kolejki nad Bindugą, w Powalach, Bartnym Dole k/Bryzgiela i Kruszniku wyposażone są w tablice informacyjne.
 - Należy dążyć do wyznaczenia i uruchomienia nowych szlaków turystyki pieszej, a także do zapewnienia infrastruktury technicznej dla szlaków istniejących.

4) Szlaki kajakowe

Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki:

1. Szlak jez. Blizno (Danowskie) – Augustów długości 35 km: spływ ze wsi Danowskie przez jezioro Blizno (pożądane wpłynięcie przesmykami na jeziora Blizienko i Tobołowo) na rzekę Blizna, do rzeki Rospuda i dalej na jezioro Necko do Augustowa.
2. Spływ im. Jana Pawła II, rozpoczynający się w Starym Folwarku na jeziorze Wigry, poprzez Czarną Hańczę i Kanał Augustowski do wsi Sucha Rzeczką, jeziorem Serwy do wsi Małowiste, skąd drogą przewóz kajaków do Bryzgiela, z Bryzgiela jez. Wigry do Starego Folwarku. Na terenie gminy większa część szlaku przebiega wzdłuż drogi z Tobołowa do Danowskich.

Szlaki konne - szlak konny Puszczy Augustowskiej łączący Biebrzański Park Narodowy z Wigerskim Parkiem Narodowym. W gminie Nowinka szlak biegnie przez tereny Nadleśnictwa Szczebra na długości 34 km i lasy Nadleśnictwa Suwałki – ok. 6 km.

9.2. Infrastruktura techniczna

9.2.1. Elektroenergetyka

Na terenie gminy nie ma źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Przez gminę nie przebiegają sieci wysokiego napięcia, a jedynie średniego i niskiego napięcia.

Biorąc pod uwagę obecne obciążenie sieci i występujące na terenie gminy zapotrzebowanie mocy istniejąca infrastruktura sieci elektroenergetycznej nie jest przystosowana do zwiększonego poboru mocy związanego z rozwojem gminy.

W związku z tym działania PGE Białystok Dystrybucja S.A. w najbliższych latach powinny koncentrować się na modernizacjach i inwestycjach związanych z dalszą poprawą warunków zasilania odbiorców w szczególności niezawodnością zasilania. Inne działania inwestycyjne w zakresie sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Nowinka powinny być ściśle uzależnione od rozwoju gospodarczego gminy.

Lokalizację nowych linii energetycznych SN 15 kV oraz linii niskiego napięcia należy przewidywać na terenach ogólnodostępnych (granice działek, linie rozgraniczające, itp.).

Zaleca się, aby projektowane stacje transformatorowe 15/0,4 kV były lokalizowane na wydzielonych działkach.

Trasy istniejących linii mogą ulec zmianie w wyniku ich modernizacji.

Szczegóły techniczne budowy i lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych należy uzgadniać każdorazowo z energetyką zawodową na etapie opracowań realizacyjnych.

Dążyć do maksymalnego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

9.2.2. Gospodarka wodno-ściekowa

1) Gospodarka wodna

Stwierdza się, że zawodociągowanie gminy wynosi 84,9% przy średniej dla powiatu augustowskiego – 79,3%, a dla woj. podlaskiego – 81,5%.

Według opracowania „*Plan rozwoju Lokalnego Gminy Nowinka*” sporządzonego w czerwcu 2004 r. długość wodociągu gminnego w gminie wynosi 49 km.

W zakresie gospodarki wodnej należy:

- dążyć do zawodociągowania jak największej liczby budynków mieszkalnych i gospodarstw wiejskich w celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy oraz stworzenia lepszych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej (np. agroturystyka),
- modernizować istniejące ujęcia wody,
- systematycznie kontrolować stan techniczny urządzeń wchodzących w skład systemów zaopatrzenia w wodę (przewody przesyłowe, sieć rozdzielcza, zbiorniki wyrównawcze itp.),
- utrzymać jako awaryjne ujęcia wody w studniach kopanych,
- gmina korzysta z dwóch ujęć wody – w Nowince i w Bryzglu, które całkowicie pokrywają zapotrzebowanie na wodę w gminie,
- dążyć do zawodociągowania wsi Szczebra, Szczeberka Podnowinka i Gatne Pierwsze i Gatne Drugie,
- przestrzegać zaleceń „Planu gospodarowania wodą w zlewni rzeki Narwi” przygotowanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie:
- dążyć do poprawy jakości zasobów wodnych na terenach występowania zbiorników wód wglębnych bez izolacji,
- dążyć do ograniczenia zanieczyszczeń punktowych na terenie całej zlewni pilotowej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów pojeziernych,
- dążyć do ochrony obszarów podmokłych - siedlisk hydrogenicznych (mokrych i osuszonych) przed zagrożeniami w postaci narastającego deficytu wody oraz zarastania roślinnością inwazyjną,
- dążyć do zrównoważenia deficytów wodnych w rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

2) Gospodarka ściekowa

Gospodarka ściekowa gminy Nowinka jest realizowana przez oczyszczalnię w Bryzglu z systemem kanalizacyjnym obejmującym wieś Bryzgiel, Kopenica, Tobołowo.

Osady ściekowe mogą być wykorzystane poprzez rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie komunalnych osadów ściekowych do gleby – zgodnie z przepisami odrębnymi.

Należy dążyć do skanalizowania wszystkich miejscowości w rejonie Wigierskiego Parku Narodowego i w jego otulinie.

Ponadto należy przedsięwziąć kroki w celu wybudowania oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną w Nowince.

W pozostałych obszarach gminy, poza zasięgiem proponowanych magistralnych systemów kanalizacyjnych, w obrębie terenów o niskim poziomie wód gruntowych i przy odpowiednich warunkach filtracyjnych gruntu, w rozwiązaniach gospodarki ściekowej – zakłada się oczyszczanie ścieków w grupowych lub przydomowych oczyszczalniach ścieków. Dla zabudowy kolonijnej zaleca się przydomowe oczyszczalnie ścieków z odpływem wód oczyszczonych

do cieków naturalnych lub gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych i dowożenie ich za pomocą taboru asenizacyjnego do najbliższych oczyszczalni.

Z uwagi na specyfikę terenu, budowę geologiczną, rodzaj zagospodarowania przestrzennego oraz wysokie wymagania w zakresie ochrony środowiska należy:

- a) dążyć docelowo do skanalizowania wszystkich miejscowości w gminie,
- b) w pierwszym etapie wprowadzać rozwiązania systemowe gospodarki ściekowej w miejscowościach położonych na terenach bez izolacji od warstw wodonośnych,
- c) na terenach położonych nad jeziorami należy realizować budowę wodociągu równoległe z kanalizacją sanitarną zgodnie z art. 42 ust.3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 ze zm.),
- d) na terenach bardziej odpornych na antropopresję rozwiązanie problemu ścieków bytowo-gospodarczych powinno wynikać ze szczegółowego rozpoznania hydrologicznego, które pozwoli na rozwiązania indywidualne - gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych, bądź konieczność realizacji systemu zbiorczego.

9.2.3 Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych

Na obszarze gminy nie istnieją gminne wysypiska śmieci. Odpady wywożone są na wysypisko w Augustowie.

Mając m.in. powyższe na uwadze należy:

- 1) podjąć wspólne z sąsiednimi gminami i powiatem działania w celu kompleksowego, zgodnego z ustawodawstwem polskim i UE, rozwiązania problemu utylizacji odpadów stałych,
- 2) usprawnić istniejący system gromadzenia i wywożenia odpadów w kierunku przyjęcia zasady segregacji odpadów,
- 3) mając na uwadze przepis art. 19 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz.U. Nr 96, poz.592 z późn. zm.) opracować program ochrony środowiska w gminie.
- 4) teren rekultywowanego składowiska odpadów komunalnych we wsi Monkinie należy monitorować w zakresie przemieszczania się zanieczyszczeń co jest zgodne z ustawą o odpadach z 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2001.62.628).

Ponadto zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla powiatu augustowskiego na lata 2004-2007 należy:

- 1) utworzyć tzw. Gminny Punkty Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych w tym olejów odpadowych-przepracowanych, ustalając ich lokalizację oraz zapewniając funkcjonowanie,
- 2) urządzić zbiornicę padłych zwierząt – na przykład na terenie Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych. Przekazywać zebrane odpady do zakładów utylizacji,
- 3) zorganizować system odbioru odpadów medycznych i weterynaryjnych niebezpiecznych i ich transport do najbliższej instalacji do unieszkodliwiania tego typu odpadów,
- 4) gospodarka odpadami na obszarze gminy powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

9.2.4 Kierunki rozwoju ciepłownictwa

Gospodarka cieplna na terenie gminy oparta jest przeważnie o kotłownie lokalne i paleniska indywidualne opalane przede wszystkim paliwem stałym. Są one w przeważającej części wyeksploatowane i stanowią stałe źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Należy wspierać sukcesywną zmianę źródeł energii na mniej uciążliwe dla środowiska. Dążyć do gazyfikacji gminy.

9.2.5. Kierunki rozwoju gazownictwa

Gmina nie ma linii gazowej. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przewidziano doprowadzenie gazociągu do gminy. Będzie on wchodził w skład już istniejącego Systemu Gazociągów Tranzytowych „Jamał” z tłoczni w Zambrowie.

Należy dążyć do zgazyfikowania gminy w oparciu o ten gazociąg, w pierwszej kolejności doprowadzając do wybudowania stacji redukcyjnej na terenie gminy.

Na rysunku studium umieszczono orientacyjny przebieg projektowanego gazociągu.

9.2.6. Kierunki rozwoju telekomunikacji

Mając na uwadze potrzeby wynikające z rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy wymagać należy:

- dążyć do pełnego wykorzystania i utrzymania istniejących urządzeń, które odpowiadają aktualnie obowiązującym standardom technicznym,
- dążyć do rozbudowy istniejącej sieci abonenckiej na terenie gminy,
- stwarzać warunki do budowy urządzeń telekomunikacyjnych umożliwiających korzystanie z telefonii komórkowej różnych sieci,
- stwarzać dogodne warunki do wprowadzania nowoczesnych systemów teleinformatycznych (Neostrada, SDI, połączenia kablowe, w tym światłowodowe).

10. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych

Przewiduje się następujące zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych:

- 1) rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich gminy,
- 2) porządkowanie gospodarki odpadami,
- 3) modernizacja dróg gminnych,
- 4) modernizacja lub rozbudowa linii energetycznych niskiego napięcia,
- 5) modernizacja istniejących kotłowni,
- 6) przygotowanie terenów na potrzeby zabudowy mieszkaniowej,
- 7) budowa obiektów w zakresie oświaty, ochrony zdrowia, kultury itp.,
- 8) urządzenie we właściwym stanie cmentarzy komunalnych,
- 9) urządzenie ścieżek rowerowych o znaczeniu lokalnym,
- 10) porządkowanie i rehabilitacja istniejących założeń parkowych i cmentarzy,
- 11) budowa urządzeń rekreacyjnych i sportowych.

11. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

11.1. Zadania ponadlokalne realizujące cele publiczne

11.1.1. Na obszarze gminy nie przewiduje się realizacji zadań rządowych, a ponadto obecnie brak jest danych pozwalających na stwierdzenie, że na obszarze tym, realizowane będą programy, o których mowa w art. 48 ustawy o planowaniu przestrzennym.

11.1.2. Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań, w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą na obszarze gminy Nowinka:

- budowa obwodnicy dla Augustowa,
- budowa zelektryfikowanej, dwutorowej międzynarodowej linii kolejowej Rail Baltica,
- budowa gazociągu doprowadzającego gaz dla gminy Nowinka,
- modernizacja dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych;
- wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000;
- realizacja i wspieranie programów małej retencji i zalesień na obszarach węzłów hydrograficznych i zachwianej równowagi przyrodniczej w stosunkach wodnych,
- ochrona czystości wód powierzchniowych na obszarze zlewni pojeziernej,
- poszerzenie rozpoznania dorobku kulturowego na terenie województwa i uporządkowanie ewidencji,
- budowa ponadlokalnych urządzeń infrastruktury technicznej.

12. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z Ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym obowiązek sporządzania planu miejscowego istnieje, gdy występują następujące obszary:

- Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000m²,
- Obszary przestrzeni publicznej (Definicja obszaru przestrzeni publicznej (art. 2 pkt 6); obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

W gminie Nowinka występuje kilka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Są to obręby:

1. Wsi Bryzgiel i Krusznik (zabudowa mieszkaniowa i turystyczna),
2. Wsi Danowskie, Kopanica i Tobołowo (zabudowa mieszkaniowa i turystyczna),
3. Wsi Podnowinka,
4. Obsługa drogi Via Baltica. Ustalenie trasy I-go korytarza transportowego TINA Via Baltica jest przedmiotem analiz Ministerstwa Infrastruktury. Ustalenie trasy tego korytarza jest niezależne od rozbudowy drogi krajowej Nr 8. Możliwa jest sytuacja, że korytarz Via Baltica i docelowa trasy drogi Nr 8 będą się pokrywać.
5. Miejsca Obsługi Podróżnych drogi Via Baltica:
 - w rejonie przyszłego węzła Gatno na skrzyżowaniu obwodnicy Augustowa z drogą powiatową Nr. 40822 Gatne-Topiłówka – w rejonie działek o nr geod. 127, 128 i 129/2. W zakresie lokalizacji węzła w tym miejscu (w rejonie węzła) decyduje rozwiązanie sytuacyjno-wysokościowe Obwodnicy Augustowa,
 - w rejonie węzła Olszanka,
 - inne planowane Miejsca Obsługi Podróżnych winny uzyskać pozytywną opinię Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku.
6. Wsi Olszanka (park maszynowy).

Dla powyższych terenów zalecane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku nasilonego zainteresowania innymi obszarami gminy dopuszcza się możliwość sporządzenia następnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, turystycznych, rolniczych, produkcyjnych).

Nie wyznacza się natomiast:

- a) obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości,
- b) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000m²,
- c) obszarów przestrzeni publicznej.

13. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

13.1. Za wiążące dla organów gminy w rozumieniu przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia dotyczące obszarów dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjmuje się w studium następujące zasady:

13.1.1. Określone w „STUDIUM” kategorie obszarów przeznaczonych pod zabudowę na cele rozwoju funkcji turystyczno - wypoczynkowych, obsługi ruchu turystycznego, funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych i działalności gospodarczych nierolniczych – stanowią tereny dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice terenów planistycznych powinny być etapowane w podejmowaniu uchwał rady gminy o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanych w trybie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

13.1.2. Określona w studium kategoria obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, prowadzenia działalności rolniczych oraz zalesień może stanowić tereny, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jeśli przedmiotem wniosku o przeznaczenie terenu są cele: zalesień i eksploatacji surowców mineralnych oraz drobnych inwestycji gospodarczych nierolniczych na nieruchomościach nie przekraczających powierzchni 1 ha.

14. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Po konsultacji z wydziałem Organizacyjno-Prawnym Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego stwierdza się, że w planie zarządzania kryzysowego dla powiaty augustowskiego nie występują zapisy o zagrożeniach okresowego podtapiania w gminie Nowinka.

Takie same wnioski wynikają z opracowania „Gmina Nowinka – hydrografia i analiza zagrożenia powodziowego”.

Na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych narażone są niewielkie wyrobiska żwiru w Szczebrze i Bryzglu.

15. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

W granicach gminy nie występują w/w obszary.

16. Obszary pomników zagłady i stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (dz. u. nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. nr 113, poz.984 i nr 153, poz. 1271)

W granicach gminy Nowinka nie występują w/w obszary.

17. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na obszarze gminy nie występują w chwili obecnej w/w obszary. Po zakończeniu eksploatacji tereny wyrobisk kruszywa będą wymagać rekultywacji.

18. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Nowinka do terenów zamkniętych, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 z późn. zmianami), należy wymienić tereny kolejowe (Decyzja Nr 42 Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MTiGM Nr 7, poz. 49).

19. Inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

W studium nie wyznacza się w/w obszarów.

20. Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa

Zgodnie z pismem nr ZK.II.52445-84/04 z dnia 30.07.2004 opracowanym przez Wydział Zarządzania Kryzysowego w Białymstoku w dalszym rozwoju gminy należy spełnić następujące warunki:

- 1) W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, użyteczności publicznej, usługowych, przemysłowych, magazynowych, handlowych itp. Na etapie sporządzania planów zagospodarowania działek lub terenów należy przewidzieć ukrycia typu II.
- 2) Ukrycia powinny być wykonywane w budynkach w okresie podwyższonej gotowości obronnej R.P. W przypadku zaprojektowania obiektu na większą liczbę niż 15 osób obowiązuje opracowanie „Aneksu OC”.
- 3) Bez względu na typ zabudowy zarezerwować tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (przyjmując normę wynoszącą 7,5 l na osobo-dobę). Odległość studni od budynków powinna wynosić do 800 m.
- 4) Istniejące studnie należy zabezpieczyć przed likwidacją i przystosować do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych.
- 5) Oświetlenie zewnętrzne (np. drogi, ulice, budynki) przystosować do wygaszania.
- 6) Zamontować syrenę alarmową OC w Nowince.
- 7) Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - a) odpowiednia szerokość uniemożliwiająca ewentualne zagruzowanie,
 - b) połączenie z traktami przelotowymi zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
 - c) wyznaczanie bezpiecznych tras przejazdu dla pojazdów z niebezpiecznymi środkami chemicznymi.